

K.K.göre T.C.D.Bekâsı hakkında bir ANALİZ

Prof.Dr.Hayreddin Karaman'ın, 07-Kasım-1999 Pazar günü "**Dinde reform talebi**" yazısının ve Sayın Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ının, Dünyâ Kadınlar Günü Programı'ndaki konuşmasında, Ehl-i sünnet ve'l-cemâat esâslarına göre konuşmalar yapan ilim adamlarını ta'n ederek *"İslam'ın güncellenmesinin gerektiğini bilmeyecek kadar da aciz bunlar. Siz İslam'ı 14 asır öncesi hükümleri ile bugün uygulayamazsınız. Beni birçok hoca efendi tefe koyacak, o ayrı mesele. Rabbim bizi tefe koymasın"* sözlerinin yanlış anlaşıldığını dile getirerek 09-03-2018 günü saat 15.56 da yukarıdaki "**İslâm'ın güncellenmesi gerektiği**" sözlerine açıklık getirmesi hakkındaki sözlerinin, **Fıkıh Usûlü İlmî** yönünden değerlendirilmesi

Hayreddin Karaman

Dinde reform talebi:07 Kas 1999, Pazar

Dinin, âlimler (müctehidler, müfessirler) tarafından ilâhî/kutsal metinler yorumlanarak ortaya konan talepleri ile toplumun ihtiyaçları arasında bir uyumsuzluk, bir çatışma meydana geldiğinde probleme çözüm üretecek olanlar yine âlimlerdir. İslam tarihinde, bu mânada çözüm üretme, ârizayı giderme, gerekli islahat tekliflerini oluşturma işine ve çabasına "ictihad" ve "tecdîd" denilmiştir. Lüğat mânası "olanca çabayı sarfetmek" olan ictihad yeniden yorumlamaktır; **eskimiş, işe yaramaz olmuş veya başkalarına ait olduğu için müctehidi bağlamayan ictihadların yerine yenilerini koymaktır.** İctihadda değişen dinin nasları değildir; ictihad yoluyla yeni veya değişik bir Kur'an, buna benzer bir sünnet üretilmez, **üretilen ve değişen ictihadlardır, âlimlere ait anlayışlar, yorumlar, kıyaslar, değerlendirmeler ve fetvalardır.** Lüğat mânası "yenilemek" olan tecdidin tarihte gerçekleşen biçimiyle tanımı, dinden sapmaları düzeltmek, ferdin ve toplumun hayatına yerleşen dine aykırı inanç, tutum ve davranışları (hurtafe ve bid"atları) ayıklamak, gerçek İslam'a göre toplumu ıslah etmektir. Tecdid hareketinin de amacı

dini değiştirmek değil, ondan sapan, uzaklaşan toplumu değiştirmektedir, eğitim yoluyla ışlah etmektedir.

XVI. asırda Luther tarafından daha ziyade Katolik Hristiyanlığına karşı yapılan reform (yeniden şekillendirme, düzeltme, ışlah etme) hareketinin sebepleri ve gerekçeleri İşlam için sözkonusu değildir. İşlam"da Allah tarafından vahyedilmiş ve bozulmamış bir kitap vardır ve bu kitap tektir, Allah ile kul arasında "ibadette, tvbede, bağışlamada..." bir aracı yoktur, diğer insanlardan farklı bir ruhban sınıfı, hata etmez, yanılmaz bir papa mevcut değildir, Katolik Kilisesi"ne benzer bir otoriteli teşkilat da yoktur. Kur"an birçok dile tercüme edilmiştir, onu asıl dilinden veya tercümesinden okumak ve yorumlamak belli bir sınıfın tekeline verilmemiştir; herkes gerekli bilgileri elde edebilir ve bilgisi olan da okur, anlar, yorumlar, uygular. Hristiyanlık"ta reform sayesinde elde edilmiş bulunan sonuçların önemli ve gerekli olanları İşlam"da zaten var olduğu ve İşlam farklı özellikler taşıdığı için bu dinin reforma ihtiyaç yoktur, **ictihad ve teccid**, ihtiyaı karşılamak için yeterlidir.

İctihadı âlimler yapar. Devlet başkanı da Müslüman, ilmi ile mil (dindar) bir âlim olursa icthad yapabilir. **Yapılan icthad yalnızca sahibini bağlar.** Başka müctehidler bağlamaz. Yeterli bilgi sahibi olmayan müminler ise diledikleri bir âlimin (müctehidin) icthadını (mezhebini) benimser, din bilgisini bu yoldan edinir ve dinlerini yaşarlar. Sivil kesimde (fetva alanında) İşlam devletin belli bir icthadı dayatma, ona zorlama selahiyeti yoktur. **Kamu alanında, devlet işlerinde ise farklı icthadlar arasında seçim yapma, bunu kanunlaştırarak kamu hayatında kullanma selahiyeti l"l-emre (yöneticilere) verilmiştir.**

Laik bir devlette, kendisi müctehid olmayan, danıştığı kimselerin de selahiyet ve niyetleri tartışmalı bulunan bir devlet başkanının, İşlam dini için adımı koymasa bile bir reform projesi üretme teşebbüsünü, yukarıda özetlediğim gerçekler ve sabit kurallar açısından değerlendirdiğim zaman garip, tutarsız ve çelişkili bulduğumu ifade etmeliyim. Laik devlet bir yana İşlam bir devletin bile tek tip bir yorum paketini resmileştirip müminlere dayatma

selahiyetinin bulunmadığı yukarıdaki açıklamalardan anlaşılması olmalıdır. Kur'an'dan 230 âyeti değil, bir âyeti bile yürürlükten kaldırmak beşerin selahiyeti dışındadır. **Bir âyetin yürürlüğünü bir süre askıya almak** için ise ona inanan ve onu temel referans olarak kabul eden toplumun talep ve ihtiyacı üzerine, ehli tarafından usulünce yapılmış ictihada ihtiyaç vardır.

Laik devlet mevcut laiklik uygulama ve anlayışını değiştirmeye niyet eder de bunun yerine koyacağı din ve vicdan özgürlüğü ile İslam'ın taleplerini nasıl bağdaştıracağını bilmek isterse bunu ilim erbabına havale etmeli, alacağı **raporları** değerlendirmeli ve uygulamasını buna göre yapmalıdır. Böyle bir niyet mevcut değilse, proje filan denerek İslam kırılıp **mevcut laiklik anlayışına uydurulmak isteniyorsa** olmayacak bir şeyle uğraşılıyor, abesle iştiğal ediliyor demektir.

Ya Batılılaşma yolunda ilerler, laikliği de onlar gibi anlar ve uygularsınız, yahut da milletin inanç ve değerleri ile uzlaşan **bir din, düşünce, vicdan özgürlüğü modeli** oluşturursunuz; bunların kırması olmaz.

Sayın Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın "**İslam güncellenmeli**" sözüne açıklık getirmesi hakkındaki sözlerinin metni. 15:33 09-Mar-2018. Yeni Şafak.

Yeni şafak
Erdoğan, 'İslam güncellenmeli' sözüne açıklık getirdi
09 Mart 2018, 03:33 Tvnet
AK Parti Genel Merkezi'nde Siyaset Akademisi toplantısının açılışında konuşan Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan önemli açıklamalarda bulundu. Erdoğan, "Biz dinde reform aramıyoruz. Böyle bir şey haddimize mi? Ama çıkıp da kadınlarla, yaşlılarla ilgili konuşmaların İslam'a getirdiği lekeyi görmezden gelemeyiz."

<https://www.yenisafak.com/video-galeri/gundem/erdogan-islam-guncellenmeli-sozune-aciklik-getirdi-2175211>

Konuşmanın metni

“Dinimiz İslam ve kitabımız Kur’an-ı Kerim. Rabbimizin emri gereği kıyamete kadar caridir. Bu da dinimizin ve kitabımızın bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da kıyamete kadar gelecek olan tüm toplumlar, yaşanacak tüm hadiseler, ortaya çıkacak tüm yeni durumlar karşısında söyleyecek sözü olduğu anlamına gelir. Kitabımız Kur’an’ın her an her zaman söylediği ve söyleyecek sözü var. **Naslar asla değişmeyecektir. Ama bunlardan hareketle yapılan içtihatlar geliştirilen kurallar ve bunların uygulamadaki karşılıkları elbette zamana, şartlara ve imkanlara göre değişecektir.** Mecelle kaidesidir. Ezmanın tagayyürü ile ahkâmın tagayyürü inkâr olunamaz. Yani zamanın değişmesiyle ahkâmında değişeceği inkâr edilemez. **Eğer biz içtihatları değiştirmesek yani uygulamaya ilişkin kuralları, içinde bulunduğumuz şartlara göre sabit olan nasları uygun şekilde yenilemesek sadece kendi kendimizi kandırmış oluruz.** İnsanlığın bugün ulaştığı noktada sahip olduğu imkanları, teknolojiyi, iletişimi, şehirleşmenin getirdiği

insan ilişkilerini nasıl yok sayabiliriz. Yüce Allah'ın Kur'an-ı Kerim vasıtasıyla bize bildirdiği kati emirler ve Peygamber Efendimizin Aleyhissalatu Vesselam sünneti seniyesi ortadayken birilerinin çıkıp hayatın gerçekleriyle ilgisi, alakası ve bağı olmayan sözler edip kafaları karıştırması yanlıştır. Kimse bizim dinimize fatura kesme hakkına sahip değildir. Bizim itirazımız ve hatta isyanımız işte bu hadsizliklerdir. Biz bir dinde reform, böyle bir şey aramıyoruz. Böyle bir derdimizde yok. Haddimize mi? Asla. Ama önüne gelen böyle çıkıp da **kadınlarla ilgili**, genç, yaşlı bunlarla ilgili ileri geri bu tür şeyleri konuşmalarının İslam'a getirdiği lekeyi, gölgeyi görmemezlikten gelemiz. Kardeşlerim İslam'ı değişime kapalı bir din olarak göstermeye çalışan zihniyet ile İslam ile uzaktan yakından ilgisi olmayan çarpıklıkları dinimize mal etmeye çalışan zihniyet aslında aynı gayeye hizmet etmektedir”.

Fıkıh Usûlü İlmî'ne göre İctihâd ile fertvâ arasındaki fark:

İctihâd: fer'î olan şer'î bir hükmü, delilinden istinbât etmek hususunda bütün kuvvet ve kudreti bezl etmek, (*sarf etmek*) dir.

Bu ta'rîfdeki **“Fer'î”** kaydı ile, aslî hükümler *-ya'nî i'tikâda ve kat'î nass'lar ile sâbit olan ibâdetlere âit hükümler-* hâric bırakılmıştır. Çünkü aslî hükümler üzerinde ictihâda bir mahal yoktur. Bu bakımdan aslî hükümlerden olan i'tikâdî konular ile, kat'î nass'lar ile sâbit olan ibâdet konuları üzerinde ictihâd yapılmaz.

“Şer'î” kaydı ile, aklî ve hissî hükümler, bu ta'rîfden hâric bırakılmıştır. Çünkü böyle konular üzerinde ictihâd yapılmaz.

“İstinbât” kaydı ile de, şer'î bir hükmü delilinden çıkarmak ma'nası kastedilmiştir ki böyle bir ifâde, ictihâd konusundaki güçlüğü belirtir. Çünkü istinbât, kuyudan zorlukla su çıkarmak ma'nasına olduğundan şer'î bir hükmü delilinden âdetâ kuyudan su çıkarmak gibi bir güçlük ile çıkarmaktır. Yoksa dolabdan bir kitâb çıkarır gibi bir çıkarmak değildir.

Müctehid

Fer'ıyyâtdan olan şer'î bir hükmü, **şer'î delilinden** istinbât etmek için bütün kuvvet ve kudretini sarf eden ve böyle bir melekeye sâhib olan kimseye “**Müctehid**” denir

Böyle bir müctehid, fer'ıyyâtdan olan şer'î mes'elelerin hepsinde ictihâda muktedir ise *-İmâm A'zam, İmâm Şâfiî, İmâm Mâlik ve İmâm Ahmed ibn-i Hanbel gibi-* “**Mutlak müctehid**”; bu mes'elelerin yalnız bir kısmında ictihâda muktedir olup diğerlerinde tâbi' olduğu mutlak müctehidin usûl ve kâidelerine göre ictihâdda bulunursa *-İmâm Ebû Yûsûf ve İmâm Muhammed gibi-* “**Mukayyed müctehid**” ismini alır ki her ikisi de, şer'î konular üzerinde ictihâd yapmaya ehildir.

İctihâdın şartları

Her hangi bir mes'ele hakkında kendi usûl ve kâidelerine göre ictihâdda bulunacak **mutlak bir müctehide**, şu şartların bulunması lâzımdır:

1-Müctehid, adl sâhibi olmalıdır. Ya'nî büyük günahları irtikâb etmemeli ve küçük günahlarda da isrâr etmemelidir ki kendisine i'timâd edilsin

2-Müctehid, Arabca'yı ve Arabca'nın usûl ve kâidelerini çok iyi bilmelidir. Çünkü Kur'ân-ı Kerîm onun ile nâzil olmuş, Sünnet de onun ile vârid olmuştur.

3-Müctehid,

a-Kitâb'ın (*Kur'ân-ı Kerîm'in*) lügat ve şer'î ma'nalarını ve bunlar ile ilgili ilimleri *-ya'nî lügat, sarf, nahv, meânî ve beyân gibi ilimleri-* bilmelidir.

b-Lâfızların *-bi'l-hâssa şer'î hükümler ile ilgili âyet-i kerîmelerin-* lügavî ve şer'î ma'nalarını ve bunlar ile ilgili ilimleri bilmelidir.

c-Kitâb'ın (*Kur'ân-ı Kerîm'in*) hâss, âmm, mücmel, müfesser, nâsîh ve mensûh gibi özelliklerini bilmelidir.

4-Müctehid, Sünnet'in sened ve metinlerini, bunların lügavî ve şer'î ma'nalarını, rivâyet şekillerini ve Sünnet ile ilgili diğer husûsları gâyet iyi bilmelidir.

5-Müctehid, *-İcmâ'a muhâlif bir ictihâdda bulunmaması için-* İcmâ'ın nerelerde vârid olduğunu çok iyi bilmelidir.

6-Müctehid, Kıyâs şekillerini, Kıyâs'ın vecihlerini, Kıyâs'ın şartlarını, hükümlerini, kısımlarını, maktûl ve merdûd olanlarını çok iyi bilmelidir. Tâ ki yanlış bir kıyâsda bulunmasın

7-Bir müctehidin,

a-Hâfız olması *-ya'nî Kur'ân-ı Kerîm'i başdan sona kadar ezberlemiş olması-* şart değildir. Fakat Hâfız olursa daha iyi olur.

b-Kelâm ilmini bilmesi şart değildir. Çünkü Kelâm ilmi, akâid ilminin usûl ve kâidelerinden bahs eder. Bununla berâber bilirse iyi olur.

c-Fıkıh ilmini bilmesi şart değildir. Çünkü Fıkıh ilmi, ictihâdın netîcesinin bir semeresidir. Bilmiş olsa, ictihâda lüzum kalmaz. Bununla berâber ictihâd için gerekli olan ilimleri bilmesi ve o melekeye sâhib bulunması lâzımdır.

8-Müctehidin anlayışı sıhhatli, takdîri güzel olmalıdır.

9-Müctehidin niyeti sıhhatli, i'tikâdı temiz olmalıdır.

10-Müctehid, *-zarûrî olan, ihtiyaç duyulan, güzel ve faydalı görülen şey'ler hakkında isâbet edebilmesi için-* insanlara ve diğer mahlûkâta bir rahmet vesîlesi olan şer'î hükümlerin maksad ve hikmetlerini bilmelidir.

İctihâdın hukmü

İctihâdın hukmü, **gâlib bir zann**'dır. Ya'nî ictihâd ile sâbit olan bir mes'ele hakkındaki kanâat, *-hatâ' ihtimâli ile berâber-* gâlib bir zann'dır. Bu bakımdan bir müctehid, kendisinin hakka isâbet ettiğini kat'î bir sûrette iddiâ edemez. Belki isâbet ettiğine gâlib bir zann ile kâni' bulunur.

Bir kaç mes'elenin aslını, delîl ve sebeplerini bilen bir âlimin, yalnız o mes'eleler hakkında ictihâd etmesi câiz olmaz. Çünkü diğer mes'elelerin de hükümlerini, illet ve sebeplerini anlayabilmek melekesine sâhib olmayınca, ictihâdına güvenilmez. Çünkü hukmünü keşf ettiğine kanâat getirdiği bir mes'ele, diğer mes'eleler ile ilgili olabilir. Onlar bilinmeyince de keşf ettiğini sandığı şey'in hukmü, ta'yîn edilmiş olmaz.

İctihâdın mahalli

İctihâdın mahalli, *-ya'nî hakkında ictihâd yapılacak konular-*, fer'î olan şer'î mes'ele'lerdir.

Bu bakımdan İslâm Dîni'nin aslını teşkil eden sarih ve kat'î nass'lar ile veyâ İcmâ' ile sâbit olan hükümler hakkında, *-meselâ namazın, orucun rukûnleri, adetleri, vakitleri gibi konularda-* ictihâda mahal yoktur. Bu şekildeki konular üzerinde ictihâd yapılmaz.

Çünkü bunlar hakkında ictihâd yapmak demek, bunların dînen sâbit olan mâhiyet ve hükümlerini değiştirmek veyâ bozmak demektir ki aslâ câiz değildir. Böyle bir şey'e cür'et etmek, mukaddes şey'lere karşı yapılan bir **sû'-i kasd** olur. Bu bakımdan böyle bir davranış, kötü bir maksâda müstenid olmasa bile büyük bir cehâletin eseri sayılır.

İctihâdın ehli

İctihâdın ehli *-ya'nî ictihâd yapmak kudretine sâhib olan kimseler-*, ictihâd yapmak selâhiyyet ve melekesine sâhib bulunan kimselerdir.

Bu bakımdan bir kimsenin ictihâd yapabilmesi için büyük bir kâbiliyete ve geniş bir bilgiye sâhib bulunması lâzımdır. Bundan başka da büyük bir **diyânete**, güzel bir **İslâm ahlâkına** sâhib olması gerektir.

Bunun için gerek Kur'ân âyetlerini, gerekse yüzbinlerce Hadîs-i şerîfi ezberleyerek bir çok dînî ilimlerde eşsiz bir dereceye yükselmiş bir çok kimseler, ictihâda cesâret edememiş ve kendisinde ictihâd yapmaya selâhiyyet bulunduğunu iddiâ etmemişdir. Çünkü böyle bir selâhiyyete, hakkı ile sâhib olmayanların ictihâd yapmaya kalkışması, büyük bir manevî mes'ûliyeti icâb etdirir.

Bu bakımdan böyle bir selâhiyyete sâhib olmayan kimselere, İslâm alemince kabul edilmiş olan müctehidler **taklîdde** bulunmaktan başka bir yol yoktur. Aksi takdîrde İslâm Dîni'nin mukaddes hükümlerini muhâfaza ve idâme mümkün olmaz.

Bir mukallidin taklîd edeceği kimse, **ilim ve adâlet** sâhibi olmalıdır. Bu iki şart kendisinde bulunmayan bir kimseden fetvâ almak veyâ icthâdını taklîd etmek, *-ittifakla-* makbûl değildir.

Bu şartları kendisinde bulunduran iki veyâ daha fazla icthâd sâhibi müctehidlerden *birisinin icthâdını, diğerine nisbetle daha efdâl, daha isâbetli, sünnete ve maslahata daha muvâfık görerek taklîd etmesi câizdir*. Aksi taktîrde böyle bir kimsenin icthâdını taklîd etmesinin hikmeti kalmaz

Bununla berâbr diğer icthâd sâhibi kimselerin kadrini azaltmak veyâ düşürmek gibi bir husûs da, aklından geçmez **Onların da isâbet edebilmiş oldukları ihtimâlini kabûl eder ki böyle bir davranış, Ehl-i sünnetin şîârıdır**.

Çünkü *-İmâm A'zam, İmâm Mâlik, İmâm Şâfi, İmâm Hanbel, Evzâi ve Sevrî gibi-* icthâd sâhibi müctehidlerin hepsi de dînî mes'elelerin hâllinde ve **asla zarar vermeyen fer'î konularda**-esâsdan ayrılmamışlar ve Ehl-i sünnet yolunu tutarak ittifâk etmişlerdir. Bunun için de aralarında *-esâsda-* bir ayrılık olmamıştır.

Ancak ikinci derecede bulunan ba'zı fer'î konularda ihtilâf etmişlerdir ki bunların da çoğu, zâhirî bir ihtilâfdan başka bir şey değildir. Aslında bir ihtilâf yoktur. Asla zarar vermeyen bu ihtilâf da, şer'î olan fer'î mes'elelerin hâllinde, ta'kîb etdikleri usûl ve kâideler ile birinin bir **azîmet** ve **takvâ** yolunu, diğerinin de bir **ruhsat** ve **müsâade** yolunu ihtiyâr etmiş olmalarındandır.

İftâ'

Dînî bir hâdise vukûunda, fakih olan bir zâtın, o hâdise hakkında verdiği cevâb veyâ hükümdür.

Bu bakımdan **iftâ'**, icthâddan daha umûmî bir ma'nâ ifâde eder. Çünkü icthâd, fakih olan bir zâtın, şer'î olan fer'î bir mes'eleyi, delîlinden istinbât etmesidir. **Fetvâ ise, sorulan dînî bir mes'eleye fakih olan bir kimsenin verdiği cevâb veyâ belirttiği hükümdür**

Bunun için Fıkıh Usûlü İlmine göre **müftî**, müctehid olan kimse demektir. Bununla berâber müctehid olmayan, fakat mukallid sayılan bir **fakîhe** de *-mecâzî ma'nâda-* "**Müftî**" denir. Çünkü, Her

zaman, her yerde gerekli şartlara sâhib bulunan kâfi miktarda bir müctehid bulmak mümkün olmaz. Böyle olunca da insanların işleri yapılmamış ve gerekli ihtiyaçlara cevâb verilmemiş olur ki bu da iyi bir netîce meydana getirmez.

Böyle bir müftî, *-ictimâh şartlarına ve melekisine sâhib olmadığı için-* fetvâ veremez. Ya'nî Kitâb, Sünnet ve diğer delillerden şer'î bir hükmü istinbât ederek dînî mes'elelerin veyâ hâdiselerin hükümlerini ta'yin etmeye muktedir olamaz. Ancak müctehidlerin fetvâlarını nakl ve hikâye eder. Bunun için de kendisine *-mecâzi ma'nâda-* "**Müftî**" denir. böyle bir görev, geniş bir bilgi, sağlam bir ihtisâs ve samîmî bir takvâ sâhibi olmayı gerektirir.

Kur'ân-ı Kerîm'in, gerekse Hadîs-i şerîf'lerin ulvî ma'nâlarını sathî bir şekilde anlayabilenlerin ve bunları ezberleyenlerin, *-bir müctehide tâbi' olmadan-* şer'î delillerden hüküm çıkarmaya kalkışmaları veyâ kendi namlarına fetvâ vermeleri, aslâ câiz değildir.

Bunun için bir çok **âlim ve muhaddisler**, böyle bir ictimâh sevdâsına düşmemişler, kendi namlarına fetvâ vermekten çekinmişler, böyle büyük ve mes'ûliyetli bir işi fukahâ'ya bırakmak uygunluğunu göstermişlerdir. Hattâ **Şa'bî rahmetü'llâhi aleyh** gibi büyük bir muhaddis bile,

"Biz fukahâ'dan değiliz. Biz ancak işitmiş olduğumuz Hadîs-i şerîf'leri fukahâ'ya ve işiteceği şey' ile amel edecek kimselere rivâyet ederiz."

demişdir ki kalblerinde Allâh korkusu bulunan bu kimseler için böyle bir yol ta'kîb etmek, en isâbetli bir davranış olmuştur.

Bunun için İyi bir müftî, kendisi için gerekli olan dînî ilimleri bilmeli, dînî esâslara riâyet etmeli ve şu husûsları kendisinde bulundurmalıdır:

- 1-Fıkıh konusunda güvenilir bir bilgi sâhibi olmalı.
- 2-Sâlih bir kimse olup söylediği ile amel etmeli.
- 3-Söz ve fiillerinde Allâhü Teâlâ'nın rızâsını, Müslümân'ların yükselmesini gâye edinmeli.
- 4-Muhâtabları hakkında şefkâtlî davranmalı.
- 5-Muhâtablarına karşı hiddetli ve şiddetli davranmamalı.

- 6-İrşâd vazîfesini olgun ve mülâyim bir şekilde yapmalı.
- 7-Sabır ve hılm sâhibi olmalı.
- 8-İnsanların örf ve âdetlerini iyi bilmeli.
- 9-Müteyakkız olup insanların hîle ve desîselerine vâkîf olmalı.
- 10-Yenilikçi akımlara kapılıp ta'vîzde bulunmamalı.

Resmü'l-müftî

Müctehid olmayan bir müftînin fetvâ vermesi için uyması gereken bir takım usûl ve şartlar vardır ki bunlara **“Resmü'l-müftî”** denir.

1-Bir mezhebin müessisi olan bir müctehide tâbi' olan ve kendisine **“Tahrîc ashâbı”** denilen kuvvetli ilim sâhibi âlimler, bir mes'elenin hukmünü, tâbi' olduğu mezheb sâhibi müctehidin rivâyet olunan ictihâdlarında bulamazsa, tâbi' olduğu müctehidin usûl ve kâidelerini tatbîk ederek o mes'elenin şer'î hukmünü ta'yîne çalışır. Kendi nâmına ictihâd yapmaya kalkışmaz ve fetvâ vermeye de cür'et etmez.

2-Tahrîc ashâbindan olmayan bir âlim veyâ müftî, tâbi' olduğu mezhebdeki muhtar ve müftâbih olan hükümleri nakl ve hikâye ederek mes'elelerin şer'î hükümlerini cevâblandırmaya çalışır.

3-Bir mezhebde *-meselâ Hanefî mezhebinde-* bulunan bir müftî, kendisinden sorulan bir mes'elenin hukmünü, önce **İmâm A'zam rahmetü'llâhi aleyh'**in ictihâdını, **-Zâhiru'r-rivâye kitâbları denilen-** mu'teber ve tevâtüren menkûl olan kitâblardan arar, bulur. Onları nakl ve hikâye ederek cevâb verir.

İmâm A'zam *rahmetü'llâhi aleyh'*den rivâyet edilen bir cevâb bulamazsa, O'nun değerli talebelerinden olan **İmâm Ebû Yûsûf rahmetü'llâhi aleyh'**in kavlini arar. Onu hikâye ve nakl ederek cevâb verir.

İmâm Ebû Yûsûf *rahmetü'llâhi aleyh'*in de bir kavlini bulamazsa, İmâm A'zam *rahmetü'llâhi aleyh'*in diğer talebesi olan **İmâm Muhammed rahmetü'llâhi aleyh'**in kavlini arar. Onu nakl ve hikâye ederek cevâb verir.

Eğer bu üç imâmdan birinin kavli, *-asrın maslahatına ve delilin kuvvetine mebni'-* ulemâ' tarafından müftâbih görülmüş *-ya'nî*

tercih edilmiş- ise, ona göre fetvâ verir. Kendi re'y ve keyfine göre fetvâ vermez.

4-Bir müftînin, kendi mezhebine göre yazılmış bir fıkıh kitâbına mürâceât ederek hemen fetvâ vermesi câiz değildir. Çünkü bir mes'elenin hukmü, bir takım kayıd ve şartlar ile mukayyed olabilir. Mes'üliyyeti büyük olan bir hatâya düşmemek için ilgili diğer kitâblara da bakması lâzım gelir.

5-Bir müftî, râcih olan bir kavli arayıp bulmalı ve ona göre fetvâ vermelidir. Aksi takdirde râcih olan kavlin gayrisi ile fetvâ verirse, verdiği fetvâ helâl olmaz. Çünkü böyle bir hüküm veyâ fetvâ ile, hevâ ve hevese tâbi' olmuş olur. Böyle bir hevâ ve hevese ittibâ' etmek ise, **-İcmâ'**- ile haramdır.

6-Bir müftî, mâhir ve mütehasıs bir kimse olmalı ve kendisinden fetvâ vereceği kitâbın ulemâ' arasında mu'teber bir kitâb olduğuna muttali' bulunmalıdır.

7-Müctehid olmayan bir müftînin, mu'teber olmayan kitâblardan fetvâ vermesi veyâ verdiği bir fetvâyı *-aslı olmadığı hâlde-* İmâm A'zam, İmâm ebü Yûsuf ve İmâm Muhammed gibi bir müctehide isnâd etmesi, helâl olmaz.

8-Müctehid olmayan bir müftî, bir mes'ele hakkında, birbirine zıt kaviller görürse, en mu'teber kitâblar hangisi ise onlara mürâceât eder.

Meselâ, Hanefî mezhebinde olan bir müftî, böyle bir hâl vukûunda önce **-Bidâye, Muhtâr, Nikâye, Vikâye, Kenz, Muhtasar-ı Kudûrî, Mültekâ** gibi- mu'teber kitâblardaki kavilleri tercih eder. Sonra bunların şerhlerindeki kavilleri tercih eder. Daha sonra da fetvâ kitâblarındaki fetvâları tercih eder.

9-Müctehid olmayan bir müftî, bir mes'elenin hukmünü, mütekaddimîn ile müteahhirîn arasında ihtilâflı görürse, çok kere mütekaddimînin kavlini tercih eder.

10-Müctehid olmayan bir müftî, sorulan bir mes'elenin hukmünü, mu'teber kitâblarda bulamazsa, kendisinden daha ehliyetli ve daha âlim kimseler ile müşâverede, ilmî mizâkerede bulunması lâzım gelir. Kendi re'yi ile fetvâ vermeye cür'et etmesi doğru bir davranış

olmaz. icâbında “*Bilmiyorum*” demesi daha evlâ olur. Çünkü sorulan o mes’ele hakkındaki hükümleri bilmeden cevâb vermesi, *-isâbet etse bile-* dîn nâmına büyük bir cür’et olur ve mes’ûliyeti de büyük olur.

**Prof.Dr.Hayreddin Karaman’ın, 07-Kasım-1999 Pazar günü
“Dinde reform talebi” yazısının Fıkıh Usûlü İlmi’ne göre
değerlendirilmesi**

İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsü’nün ilk mezunları, kendi aralarında nasıl bir çalışma yaparak İslâm’a ve Müslüman’lara faydalı olabileceklerini karar altına alıp yeminleşmişler ki bunlardan Tayyar Altıkulaç, kısa bir zamanda Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı olmuş, yavaş yavaş Ehl-i sünnet esâslarına aykırı fikirlerini tatbika başlamıştı. Bunun için, Diyanetin bel kemiği olan Diyanet İşleri Başkanlığı Dînî Hizmetler ve Din Görevlilerini Olgunlaştırma Daire Başkanlığında bulunduğum günlerde, kendisi ile bir çok konularda anlaşmazlık içinde idik. Diğer başkan yardımcısı asker asıllı Talas’dan komşum, liseden ve fakülteden sınıf arkadaşım olan Ahmet Okutan’ı da kendi safına çekmekte geç kalmamıştı. Bunun için her ikisi de, o zamanki Devlet Bakanı Mehmet Özgüneş’e, hem benim, hem de D.İ.Başkanı Lûtfi Doğan’ın aleyhinde bulunmaktan geri kalmıyorlardı. Öyle ki “Özgüneş’e yağ çeke çeke anam ()” demekden de kendini alamıyor ve düşüncelerini gerçekleştirmek için her yolu mübah görüyordu.

Bunun için o zamanki Diyanet İşleri Başkanı Lûtfi Doğan Bey’i uyarmak için, muhtelif zamanlarda, iki kere evine kadar giderek “*Bak, sen gideceksin, arkandan da ben gideceğim. Fakat ne senin gitmen ne de benim gitmem mühim bir şey’ değildir. Diyanet İşleri Başkanlığı, bu yenilikçi’ler ile yeni bir şekilde giriyor ki düzeltilmesi otuz senede mümkün olmaz. İftira ettiğimi kabul et, fakat tedbirli hareket ederseniz iyi olur*” diyerek bu şekildeki davranışların hatalı

olduğunu anlatmaya çalıştım ise de müsbet bir netîce alamadım. Netîce, benim dediğim gibi oldu ve her ikimiz de kısa bir zamanda görevlerimizden alındık.

D.İ.B.lığından ayrılan Lûtfi Doğan'ın ve Danıştay Daire Başkanlarından emekli Avukat merhum Teyfik Şenocak'ın tavsiye ve yardımları ile- D.İ.Başkanı olmak için gerekli şartlar kendisinde bulunmayan Dr. Lûtfi Doğan aleyhine Danıştay'a açtığım davayı kazanmak üzere iken rü'yâmda Rasûlü'llâh aleyhi's-selâm'ı, sağında ve solunda Hulefâ-i Râşidîn olduğu halde, çömelmiş bir vaziyette bana baktığını gördüm ve ayağa kalkarak "Bırak onları bir müddet daha fesâdlıklarına devam etsinler" buyurması üzerine uyandığım zaman, bu rü'yânın -bu konudaki Hadîs-i Şerîf hukmünce- sahih bir rü'yâ olduğuna hukm ederek Danıştay'daki davadan vaz geçip kendi hâline bıraktım. Bu suretle de dava düştü.

Somut ve belirli sorunları derece derece ve yasalara uygun bir biçimde çözmekten yana gibi görünen İngiliz siyaset adamı Edmond'un fikirlerini benimseyen yenilikçi, telfikci, reformcu din adamlarının fikirlerine temâyülleri olan bu gurubun ileri gelenlerinden icthad heveslisi Prof. Dr. Hayreddin Karaman'ın bu guruptan ayrıldığına dâir bir konuşmasını, bir televizyon konuşmasında dinlemiştim. Ne de olsa müstakil olarak hareket etmek daha avantajlı idi.

Daha önce de, bunların içinde bulunan değerli öğrencim merhum Ali Nar, bunların çalışmalarının Ehl-i sünnet ve'l-cemâat esâslarına aykırı olduğunu ileri sürerek bunlardan ayrıldığını söylemiş ve ömrü boyunca bunlarla mücâdele etmiştir.¹

Yenilikçilerin, telfikçilerin, dinde reformcuların dinde yapmak istedikleri tahrîbâtı dile getiren İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsü Öğretim üyelerinden merhûm ve mağfur Ahmed Davudoğlu, "*Dîni Tâmir Davâsında DİN TAHRİPÇİLERİ*" isimli kitabının önsözünde şöyle diyor:

¹ -Bak: Doğru Yorum. Aylık Dîni, İlmî, Edebî Gazete.1-10. Sayılarına.

“Reformcuların serâpâ hatâlı bir yol tuttuklarını İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsü’nde öğretim üyesi bulunduğum yıllar boyunca talebelerime anlatmağa çalıştım. Maatteessüf öyle görülüyor ki muvaffak olamamışım. Çünkü bugün talebelerimden ba’zılarının hâlâ bu müflis nazariye peşinde olduklarını üzümlere işitiyor ve görüyorum”.

Benim de, bir çok uyarılarıma rağmen Kayseri müftülüğünde görev yapan birkaç taleben de, bu tahripçilerin ve yenilikçilerin yolunda görev yaptıkları için, ilim yatağı olan Kayseri, filim yatağı hâline gelmiştir.²

Bunun içindir ki İçinde bulunduğumuz şu zamandaki halkımızın ve gençlerimizin; hatta devlet başkanının ve devlet yetkililerinin, Ehl-i sünnet ve'l-cemâat esâslarına göre yanlış yollarda oluşu, böyle bir çalışmayı yapanların siyâsî başarısının bir neticesidir. Bunun için de *“Kıyâmet hacılarla hocalardan kopacak”* sözünün şöhret buluşu bundandır.

Çünkü **bütün dinlerin aslını bozanlar**, kendisine ilim sâhibi unvânı verilen ve ilmi ile amel etmeyen, takvâdan ve teslîmiyyetden uzak bulunan yenilikçi, reformist, hakkı bâtıla karıştırarak bâtılı ihyâ etmek gayretine düşen, ifrad veyâ tefrîd yollarına saparak ictihâd yapmaya kalkışan **kifâyetsiz ve maksatlı ilim sâhibi kimseler olmuştur**. Halbuki farz, vâcib, sünnet ve mütevâtîr hadisler ile sâbit olan dînî hükümler dışındaki dînî ve ahlâkî hükümleri ta’yîn edip açıklamak yetkisi, *ahkâm-ı külliyeye aykırı olmamak şartı ile*, ictihâd şartlarına sâhib olan ve bu melekeyi kendisinde bulunduran (*İmâm A’zam rahmetülâhi aleyh gibi*) ihlâs ve takvâ sâhibi fukahâ’ya âitdir. Kendi hevâ ve hevesine veyâ başkalarının hevâ ve hevesine uyararak ictihâd yapmaya kalkışan, *hem kendinin hem de karşısındaki insanların dünyevî ve uhrevî hayâtını tehlikeye sokan*, kimselere âit değildir.

² -Kayseri İmam-Hatip Okulu’nun ilk me’zunları ile Ankara’da, benim de içinde bulunduğum otuz kişiyi aşkın bir toplantıda, Kayseri İmam-Hatip Okulu’nun ikinci müdürü olan merhum Cemâl Cebeci, konuşmasını bu konuya getirerek *“Nursaçan kayseri’nin içine işedi, Ahmet Kahya da İmam-Hatib’in içine işedi”* diyerek bu şekildeki çalışmaların tahribâtını dile getirdi. Rûhu şâd olsun.

Bu konuları kısaca böyle açıkladıktan sonra şimdi Hayreddin Karaman'ın sözlerinin **Fıkıh Usûlü İlimi'ne göre,** değerlendirilmesie geçelim:

1-Yorumlamak ile açıklamak ifadeleri birbirinden farklı ifâdelerdir. Birinde, İslâm Dîni'nin Kitap, Sünnet ve İcmâ' esaslarına aykırı olmayacak şekilde bir açıklamak vardır ki böyle bir açıklama, âyet-i kerîme ve hadîs-i şerîf'lerin ışığında yapıldığından buna tefsir denir. Çünkü en güzel tefsir, bir âyet-i kerîme'yi diğer ilgili âyet-i kerîme'ler veyâ hadîs-i şerîf'ler ile açıklayıp anlatmaktır. Diğerinde ise bu esasları göz önünde bulundurmadan **“Toplumun ihtiyaçlarına cevap vermek lazımdır”** bâtil görüşü vardır ki böyle bir inanç ve yorum, akıllı olduğunu, kuvvetli olduğunu, her her şey'i en güzel bir şekilde yaptığını iddiâ eden **masonik bir düşüncenin** mahsûlüdür.

2-“ictihad ve tecdid, eskimiş, işe yaramaz olmuş veya başkalarına ait olduğu için müctehidi bağlamayan ictihadların yerine yenilerini koymaktır” ifadesi, tamamen yanlıştır.

Çünkü **“Tâbiîn”** ve **“Tebe-i Tâbiîn”** devrinde, **“İstinbât kâdeleri”** nin yollarını, en vâzih, en sarih ve en dakik bir şekilde temeyyüz etdiren takvâ ve ihlâs sâhibi müctehidleri ta'n ederek böyle bir ifâde kullanmak, aslâ doğru bir davranış değildir. Bunun için hadîs-i şerîf'lerde şöyle buyurulmuştur:

خَيْرُ الْقُرُونِ قَرْنِي ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ.

*“Asırların en hayırlısı, benim içinde bulunduğum (Sahâbe) asırdır. Ondan sonra en hayırlısı onları -Sahâbe'yi- ta'kib eden (Tâbiîn) asırdır. Ondan sonra da onları ta'kib eden (Tebe-i Tâbiîn) asırdır”.*³

خَيْرُ النَّاسِ قَرْنِي ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ.

*“İnsanların en hayırlısı, benim zamânumdaki Müslümânlardır. Onlardan sonra da, onları ta'kiben gelenlerdir”.*⁴

³ -Hak Dîni Kur'an Dili Türkçe Tefsir, C.3.ss.387. Elmalılı Mhammd Hamdi Yazır.

Buhârî, Şehâdet, 9. Menâkıb 23. Tirmizî, Fiten, 45. Şehâdet, 4.

⁴ -Sahîh-i Buhârî Muhtasarı Tecrid-i Sarih Tercemesi,C.1.ss.323.ve ss.24.A. Naim.

3-“İctihadda değişen dinin nasları değildir; ictihad yoluyla yeni veya değişik bir Kur''an, buna benzer bir sünnet üretilmez” ifâdesi, kısmen doğrudur. Çünkü böyle yetki ancak Allâhü Teâlâ'ya mahsustur. Böyle bir şey'i, Hazreti Muhammed *aleyhi's-selâm* bile yapamaz. Çünkü bu hususta şöyle buyurulmuştur:

وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضَ الْأَقَاوِيلِ ۚ لَأَخَذْنَا مِنْهُ بِالْيَمِينِ ۚ لَئِنْ لَمْ يَلْمِزْنَا مِنْهُ لَقَطَعْنَا مِنْهُ الْوَتِينَ ۚ فَمَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ عَنْهُ حَاجِزِينَ .

“Eğer (Peygamber söylemediğimiz) **ba'zı sözleri bize karşı kendiliğinden uydurmuş olsaydı”**.

“**Elbetde O'nun sağ elini** (kuvvet ve kudretini) **aliverirdik** (boynunu vururduk)”.

“**Sonra da, hiç şübhesiz, O'nun kalb damarını koparırdık** (da yaşatmazdık)”.

“**O vakit sizden hiç biriniz buna** (bu katlimize) **mâni' de olamazdınız”**.⁵

4-“Üretilen ve değişen ictihadlardır; âlimlere âit anlayışlar, yorumlar, kıyaslar, değerlendirmeler ve fetvalardır” sözü, mütehidlik iddiâsında bulunan takvâ ve ihlâs sâhibi bir kimsenin söyleyeceği bir söz değildir. Çünkü, aşağıdaki küllî kâdelere göre, *Nass'a ve kavâid-i külliyye'*ye aykırı olacak herhangi bir ictihadda veyâ fetvâda bulunmak, aslâ câiz değildir.

لَا يُنْكِرُ تَعْيِيرُ الْأَحْكَامِ بِتَعْيِيرِ الْأَزْمَانِ .

“*Zamânın teğayyürü ile ahkâm'ın teğayyürü inkâr olunamaz*”⁶.

Bu kâdenin aslı,“**Eşbah**” da şöyledir ki doğrusu da bu esâsa uyarak amel etmektir.

لَا يُنْكِرُ تَعْيِيرُ الْأَحْكَامِ بِتَعْيِيرِ الْأَزْمَانِ بِشَرْطِ أَنْ لَا يُخَالِفَ النَّصَّ وَالْقَوَاعِدَ الْكُلِّيَّةَ .

“*Nass'a ve kavâid-i külliyye'ye muhâlif olmamak şartı ile, zamânın teğayyürü ile ahkâm'ın teğayyürü inkâr olunamaz*”.

⁵ -Hâkka ,44-45-46-47.

⁶ -Mecelle, madde 39. "Mecâmi"den.

Ayrıca

ذِكْرُ مَا لَا يَتَّحِزُّ كَذِكْرِكُلِّهِ.

“Mütecezzi olmayan (bölünme kabul etmeyen) bir şey'in ba'zısını zikr etmek (bir kısmını bölmeye kalkışmak), küllünü zikr gibidir (tamâmını bölüp parçalamak gibidir).⁷

Mecelle kâidesine göre de, “İslâm Dîni bir bütündür, Tecezzî (bölünme) kabul etmez”. Bunun için de, masonik bir düşünce ile zamana, mekâna, şartlara göre fâsid bir ictihadda, fetvâda, yorumda, kıyasda bulunmak, aslâ câiz olmaz. Aksi bir anlayışla yeni bir hüküm koymak veyâ bir değişiklik yapmak ise, Cenâb-ı Hakk'a cehil isnad etmek demek olacağından açık bir küfür hâlidir ki böyle bir halden şiddetle sakınmak lâzımdır.

5-“Ferdin ve toplumun hayatına yerleşen dine aykırı inanç, tutum ve davranışları (hurâfe ve bid'atları) ayıklamak, gerçek İslam'a göre toplumu ıslah etmektir” ifâdesindeki “gerçek İslâm” sözü ile ne kasd ediliyor. **Böyle bir ıslâh ile,** i'tikad, ibâdet, ahlâk ve muâmelât esâslarını ifâde eden Ehl-i sünnet ve'l-cemâat esâsları mı kasd ediliyor? Yoksa bir takım yenilikçi davranışlarla “İslâm'ın güncellenmesi gerektir” gibi düşünlerler mi kasd ediliyor?

Eğer, böyle bir ıslâh hareketi ile Ehl-i sünnet ve'l-cemâat esâsları kasd ediliyorsa, bu konu ile her türlü hatâ şekilleri, İslâm' Dîni'nin Akâid ve Fıkıh kitaplarında bütün teferruâtı ile dile getiririp redd edilerek doğrusu gösterilmiştir. Eğer, yenilikçi, telfikçi masonik bir düşünce ile yeni yeni usul ve kurallar konulmak isteniyorsa, **böyle bir düşünce şekli,** tamâmen hatâ olup bid'ad, nifak, fesad ve dalâletten başka bir netîce doğurmaz ve böyle bir davranış, (إِهْدِنَا)

الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ. صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ لَا غَيْرَ الْمَعْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ.

:Bizleri doğru yola hidâyet eyle. O kendilerine ni'met verdiklerinin yoluna ilet. Gazâba uğrayanlarınkine ve sapıklarınkine değil) esâsına, duâ ve isteklerimize ters düşer.

⁷ -Mecelle, madde 63. “Eşbah” dan.

6-“Kur’ân birçok dile tercüme edilmiştir, onu asıl dilinden veya tercümesinden okumak ve yorumlamak, belli bir sınıfın tekeline verilmemiştir; herkes gerekli bilgileri elde edebilir ve bilgisi olan da okur, anlar, yorumlar, uygular” sözü, Müslümanların birlik ve berâberliğini tahrib etmeye mâtuf felâket çanlarının habercisidir.

Böyle bir felâketin içine düşmemek için âmmenin kabûlüne mazhâr olmuş olan müctehidlerden birisine tâbi’ olarak amel etmek, ma’nevî mes’ûliyyetden kurtulmanın, İslâm birlik ve berâberliğinin te’mîninin tek çâresidir. Aksi takdirde **-herkes kendi anlayışına göre amel ederse-** dînin asliyeti ve ulvî mâhiyeti kayb olmuş olur ki bu da büyük bir dalâlet ve zulmet içinde kalmanın sebebi olur. Böyle bir hâl ise, geçmiş ümmetlerin bir çoğunda görülmüş bir vâkıdır.

7-“İctihad ve tecdid, ihtiyacı karşılamak için yeterlidir” sözü, daha önce zikri geçen “*Nass’a ve kavâid-i külliyye’ye muhâlîf olmamak şartı ile, zamânın teğayyürü ile ahkâm’ın teğayyürü inkâr olunamaz*” esâsına göre ise, kısmen doğru ise de, aksine fikir ve davranışlar, müslümanların şirk, küfür, nifak ve dalâlet yollarına yönelmelerine sebep olur. Aynı zamanda İslâm Dîni’nin ve Müslüman düşmanlarının mel’un siyonist emellerine hizmet eden akıl ve îmân fukarası gâfil Yahûdî uşağı masonların ekmeğine yağ sürmek olur ki bunun da neticesi, ilâhî intikâmın dünyevî ve uhrevî azâbından başka bir netice değildir. Sel, fırtına, zelzele, kıtlık, kuraklık, düşman tasallutu gibi felâketler, ilâhî birer uyarı olduğu gibi; İçinde bulunduğumuz şu zamanda, İslâm ve Müslüman düşmanı tüm dünyâ insanlarına musallat olan, onları her yönden perişan eden ve her türlü harb silahlarını devre dışı bırakan **Korona Virisi** ve **Hanta Virüsü** gibi felâketler de, tüm insanların, kendilerini yaratıp her türlü ni’meti veren Allâhü Teâlâ’ya yönelip kulluk yapmaları için ilâhî birer uyarıdır.

8-“Yapılan ictihad yalnızca sahibini bağlar. Başka müctehidleri bağlamaz” sözü de, tamâmen hatâlıdır. Çünkü böyle bir halde, fâsid bir ictihâd’ın **fikhî ve İslâmî** bir değeri olmaz.

9-“Yeterli bilgi sahibi olmayan müminler ise diledikleri bir âlimin (müctehidin) ictihadını (mezhebini) benimser, dinî bilgisini bu yoldan edinir ve dinlerini yaşarlar” sözü, önceki fikirlerin bir çoğu ile çelişki arz etmektedir ki **doğrusu**, ondört asırdan beri kabul görmüş müctehidlerden birisine tâbi’ olmak olursa, doğrudur.

Çünkü, **Ben cinleri de, insanları** (وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ.), **da** (başka bir hikmetle değil) **ancak bana kulluk etsinler**, (benim varlığımı ve birliğimi bilsinler, beni noksan sıfatlardan münezzehten kılıp kemâl sıfatları ile muttasıf kılarak bana kulluk etsinler), **diye yarattım**”.⁸ âyet-i kerîme’sine göre, dünyevî ve uhrevî bir felâketin içinde düşmemek için ondört asırdan beri âmmenin kabûlüne mazhâr olmuş olan müctehidlerden birisine tâbi’ olarak amel etmek, ma’nevî mes’ûliyyetden kurtulmanın, İslâm birlik ve berâberliğinin te’mininin tek çâresidir. Aksi takdirde **-herkes kendi anlayışına göre amel ederse-** dînin asliyeti ve ulvî mâhiyeti kayb olmuş olur ki bu da büyük bir dalâlet ve zulmet içinde kalmanın sebebi olur.

10-“Kamu alanında, devlet işlerinde ise farklı ictihadlar arasında seçim yapma, bunu kanunlaştırarak kamu hayatında kullanma selahiyeti ülü'l-emre (yöneticilere) verilmiştir” sözü, ihtilâfa, telifkiliğe ve keyfî idâreciliğe sebep olacağından aslâ doğru değildir. Zâten Alâhü Teâlâ’ya ve Rasûlü’ne her yönü ile itâat edip onların gösterdiği yoldan giden bir **ülü'l-emr** (bir yönetici), aslâ böyle bir şey yapmaz ve yapamaz. Osmanlılarda olduğu gibi, tek bir mezhebe tâbi’ olarak amel etmek, en doğru yoldur.

11-“Bir âyetin yürürlüğünü bir süre askıya almak için ise ona inanan ve onu temel referans olarak kabul eden toplumun talep ve ihtiyacı üzerine, ehli tarafından usulünce yapılmış ictihada ihtiyaç vardır” sözündeki **“askıya alarak toplumun talep ve ihtiyacına göre bir ictihada ihtiyaç vardır”** ifâdesi, hem yanlış, hem de câhilce bir ifâdedir. Sayın Hayreddin Karaman, böyle bir yetkiyi nereden ve kimden alıyor. Allâhü Teâlâ, böyle bir yetkiyi

⁸ -Zâriyât, 56.

Sevgili Rasûlü Hazreti Muhammed *sallâ'llâhü aleyhi ve's-sellem'e* bile vermemiş ve “ **Emr olunduğun gibi dosdoğru ol**, فَاَسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ” (emir ve nehiylerimi, ne eksik yap ne de fazla,)” uyarısında bulunmuştur.

Âyetü'l-Kürsî'nin faziletini, Hazreti Ömer *radiye'llâhü anh'a* öğretecek kadar Kur'ân-ı Kerîm'i en iyi bir şekilde bilen İblis de, aynı şekilde Kur'ân-ı Kerîm'i anlayamadığı için Allâhü Teâlâ'yı tenzîh edemedi; gurur ve kibîri yüzünden ebedî la'nete uğradı. Böyle bir konuda, “*O mâhîler ki derya içredir deryâyı bilmezler*” sözü ne kadar da doğrudur.

Bunun için **“ehli tarafından usulünce yapılmış ictihada ihtiyaç vardır”** sözü, ancak aşağıdaki küllî kâdelere göre amel edilirse doğrudur. Aksi bir tatbîkat şekli ise, İblîs gibi kötü bir netîceye lâyık olmak olur.

لَا يُنْكِرُ تَعْيِيرَ الْأَحْكَامِ بِتَعْيِيرِ الْأَوْزَانِ بِشَرْطِ أَنْ لَا يُجَالِفَ النَّصَّ وَالْقَوَاعِدَ
الْكُلِّيَّةَ.

“*Nass'a ve kavâid-i külliyye'ye muhâlif olmamak şartı ile, zamânın teğayyürü ile ahkâm'ın teğayyürü inkâr olunamaz*”.

ذِكْرُ مَا لَا يَتَحَرَّى كَذِبُ كَلِمَةٍ.

“*Mütecezzî olmayan (bölünme kabûl etmeyen) bir şey'in ba'zısını zikr etmek (bir kısmını bölmeye kalkışmak), küllünü zikr gibidir (tamâmını bölüp parçalamak gibidir).*”⁹

لَا حَرَجَ فِي الدِّينِ.

“*Dinde güçlük (darlık) yoktur*”.

سَدُّ الدَّرَائِعِ مُقَدَّمٌ عَلَى جَلْبِ الْأَمْنِ فِع.

“*Sedd-i zerîa -ya'nî fitne, fesâd ve zarara sebep olan şey'leri men' etmek-, menfaatleri celb etmekden önce gelir*”.

⁹ -Mecelle, madde 63. “Eşbah” dan.

“Sedd-i Zerîa’dan dolayı haram olan bir şey’, râcih bir maslahata mebnî’ câiz olabilir”.¹⁰

الصَّرُورَاتِ تُبِيحُ الْمَحْظُورَاتِ.

“Zarûretler, memnû’ olan şey’leri mübah kılar”.¹¹

مَا يُبِيحُ لِلصَّرُورَةِ يُتَّقَدَّرُ بِقَدْرِهَا.

“Zarûretler, kendi miktarlarınca takdîr olunur”.¹²

يُتَحَمَّلُ الصَّرَرُ الْخَاصُّ لِأَجْلِ ضَرَرِ الْعَامِّ.

“Zarar-ı âmmı def” için, zarar-ı hâss ihtiyâr olunur”.¹³

12-“Laik devlet, mevcut laiklik uygulama ve anlayışına göre İslâmı kırıp **mevcut laiklik anlayışına uydurulmak isteniyorsa** olmayacak bir şeyle uğraşılıyor, abesle iştiğal ediliyor demektir” ifâdesi, doğrudur.

13-“Ya Batılılaşma yolunda ilerler, laikliği de onlar gibi anlar ve uygularsınız, yahut da milletin inanç ve değerleri ile uzlaşan **bir din, düşünce, vicdan özgürlüğü modeli** oluşturursunuz; bunların kırması olmaz” **İfâdesi**, yahud da milletin inanç ve değerleri ile uzlaşan **Yüce İslâm Dîni’ni ve tevhîd akîdesini şânına lâyık bir şekilde yüceltip yaymaya çalışırsınız, bunun bir kırması olmaz**” şeklinde olursa, doğrudur. ***

¹⁰ -Seddü'z-zerâyi', Mâlikî Mezhebi'nde, bir delil olarak kabûl edilir ki bu esâs, şer'an memnû' olan bir şey'e vesîle teşkil eden mübah fiillerin de men' edilmesidir.

Aynı şekilde "Def-i mefâsid, celb-i menâfi'den evlâdır" esâsına binâen, insanın, şer'an memnû' olan her hangi bir şey'e sevk edecek şey'lerden sakınmasını gerektirir. Velev ki o şey'ler, yasak olmasa bile.

Bu esâs, Hanefî Mezhebi'nde de kısmen mu'teber ise de kat'î sûrette kabûl edilmiş değildir.

Hukûk-ı İslâmiyye ve İstîlâhât-ı Fıkhiyye Kâmûsu, C.1.ss.382-383. Ö.N.Bilmen.

¹¹ -Mecelle, madde 21. "Eşbah" dan.

¹² -Mecelle, madde 22. "Eşbah" dan.

Her hangi bir zarûret hâli için mübah kılınan (câiz görülen) bir şey', o zarûretin gerektirdiği miktar ile takdîr olunur. Onun ötesine geçilmez. Bir hastaya verilen her hangi bir ilaç gibi. O zarûret hâli ortadan kalkınca, hukûm, yine aslı üzere kalır. Mecelle, madde 25. "Eşbah" dan.

Sayın Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ının, 09-03-2018 günü 15.56 da "İslâm'ın güncellenmesi gerektiği" sözlerine açıklık getirmesi hakkındaki sözlerinin, **Fıkıh Usûlü İlmî'ne göre değerlendirilmesi**

1-"Kitabımız Kur'an'ın her an her zaman söylediği ve söyleyecek sözü var. Naslar asla değişmeyecektir. Ama bunlardan hareketle yapılan içtihatlar geliştirilen kurallar ve bunların uygulamadaki karşılıkları elbette zamana, şartlara ve imkanlara göre değişecektir." sözü, i'tikâdî ve Fıkhî konuları bilmeyen ve doğru dürüst İlmihal bilgilerini dahî bilmeyen müslümanlara kendimizi müslüman göstermek için söylenmiş yuvarlak ifâdelerdir. Bu şekildeki **ifâdeler**, Mısır'ın bu günkü hâline gelmesine sebep olan Muhammed Abdüh'lar; Afkanistan'ın bu günkü hâline gelmesine sebep olan Cemâleddin Efkânî'ler; Türkiye'nin bu günkü hâline gelmesine sebep olan yenilikçi, telifkici, reformcu din adamı geçinen ve İngiliz siyaset adamı Edmond'un fikirlerini benimseyen kimselerin **masonik fikir ve inançlarıdır.**

"**Ama bunlardan hareketle yapılan içtihatlar, geliştirilen kurallar ve bunların uygulamadaki karşılıkları elbette zamana, şartlara ve imkanlara göre değişecektir**" sözündeki kurallar ve bunların karşılıkları, hangi esâsa göre değişecektir? İslâm'da, Kitâb, Sünnet ve İcmâü'l-ümmet'e dayanmayan herhangi bir kural ve bunların uygulamadaki karşılıkları, bid'at, şirk, nifak ve fesâddan başka bir netîce doğurmaz. Bunların, i'tikâdî, fıkhî ve dînî yönden hükümleri, Akâid ve Fıkıh kitaplarında anlatılmıştır.

Mecelle'deki "**Ezmânın tagayyürü ile ahkâmın tagayyürü inkâr olunamaz**" kâidesi, şarta bağlıdır ve şu şekildedir:

لَا يُنْكَرُ تَغْيِيرُ الْأَحْكَامِ بِتَغْيِيرِ الْأَزْمَانِ بِشَرْطِ أَنْ لَا يُخَالِفَ النَّصَّ وَالْمَوَاعِدَ
الْكُلِّيَّةَ.

"*Nass'a ve kavâid-i külliyye'ye muhâlif olmamak şartı ile, zamânın teğayyürü ile ahkâm'ın teğayyürü inkâr olunamaz*".¹⁴

¹⁴ -Mecelle, madde 63. "Eşbah" dan.

Bunun için Mecelle’de ifâde edilen bu küllî kâidedeki şartı, hiç hesâba katmadan **“zamânun teğayyürü ile ahkâm’ın teğayyürü inkâr olunamaz”** deniliyor ki böyle bir inanış ve tatbikat,, **beynamazın** mâzereti gibi şeytânî bir inanış ve tatbikat şeklidir. Çünkü **beynamaza** **“Niçin namaz kılmıyorsun?”** denilince, Kur’ân’da (لا تُقْرَبُوا الصَّلَاةَ :**Namazı yaklaşmayın**)¹⁵ buyuruluyor da ondan, demiş. Peki ama onun devamında (وَأَنْتُمْ سُكَارَى) :Siz sarhoşken) ifâdesi var, denilince de, işte orası benim işime gelmiyor! demiş ki böyle bir anlayışla İslâmî bir hayat yaşamının neticesi, dünyevî ve uhrevî husrandan başka bir netice doğurmaz. Çünkü Cenâb-ı Hakk, böyle bir İslâmî anlayışla amel edenler hakkında, şöyle buyuruyor:

وَمَنْ النَّاسِ مَنْ يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَى حَرْفٍ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ نِ اطْمَأَنَّ بِهِ وَإِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ نِ انْقَلَبَ عَلَى وَجْهِهِ فَنَفَسِ خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ ط ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ.

“İnsanlardan bir kısmı da vardır ki (cân-ü gönülde değil de işine gelen tarafından, bir kenarından, bir ucundan tutarak veyâ dil ucu ile müslümân olarak) Allâh’a ibâdet eder. Eğer kendilerine bir hayır dokunursa ona yapışır, yatıştır, (fit olur). Eğer bir fitne (bir şerr, bir zarar) isâbet ederse yüz üstü dönüverir (de irtidâd bile eder). (İşte bu şekilde Allâh’a kulluk eden bir kimse), dünyâ’da da, âhiret’de de hüsrâna uğramıştır. Bu ise, ap-açık bir ziyandır, (ap-açık bir hüsrândır)”.¹⁶

وَمَنْ يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدَىٰ وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ نُوَلِّهِ مَا تَوَلَّىٰ وَنُصَلِّهِ جَهَنَّمَ ط وَسَاءَتْ مَصِيرًا ع

"Kim kendisine doğru yol (Ehl-i sünnet ve'l-cemâat yolu) besbelli olduktan sonra Peygambere muhâlefet eder, mü'minlerin yolundan başkasına uyub giderse onu, döndüğü o yolda (kendi hâline) bırakırız. (Âhiretde de) kendisini Cehennem'e koyarız. O, ne kötü bir yerdir, (ne kötü yaşanılacak bir yerdir)".¹⁷

¹⁵ -Nisâ', 43.

¹⁶ -Hacc, 11.

¹⁷ -Nisâ', 115.

وَمَنْ يَعْسُ عَنْ ذِكْرِ الرَّحْمَنِ نُقِصَ لَهُ شَيْطَانًا فَهُوَ لَهُ قَرِينٌ. وَإِنَّهُمْ لَيَصُدُّونَهُمْ
عَنِ السَّبِيلِ وَ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ مُّهْتَدُونَ. حَتَّى إِذَا جَاءَنَا قَالَ يَا لَيْتَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ
بُعْدُ الْمَشْرِقَيْنِ فَيَنْسُ الْقَرِينَ. وَلَنْ يَنْفَعَكُمُ الْيَوْمَ إِذْ ظَلَمْتُمْ أَنْكُم فِي الْعَذَابِ
مُشْتَرِكُونَ.

“**Kim o Rahmân (olan Allâh) ın zikrinden göz yumarsa (gâfil olup ondan yüz çevirirse, Ehl-i sünnet ve'l-cemâat yolundan ayrılarak başka yollara yönelirse) biz de ona şeytanı musallat ederiz. Artık o, onun (ayrılmaz) bir arkadaşıdır**”.

“**Şübhesiz ki bu (şeytan) onları yoldan çıkarır, onlar da kendilerinin hidâyetde (doğru yolda) olduklarını sanırlar**”.

“**Nihâyet (hesâb günü olan kıyâmet gününde) o, bize geldiği zaman, -Kâşki seninle benim aramda gün doğusu ile gün batısı kadar uzaklık olsaydı (da sen bana arkadaş olmasaydın). Sen ne kötü bir arakaş (mışsın)- der, (ama artık iş işden geçmiştir)**”.

“(Bu temenniniz ve pişmanlığınız) **bu gün size aslâ bir fâide vermez. Çünkü (hepiniz, dünyâda iken nefislerinize) zulm etdiniz. Muhakkak ki hepiniz de azâbda ortaklırsınız**”.¹⁸

Bu âyet-i kerîme ve benzerlerinde böyle ifâde buyurulduğu halde, **“bunlardan hareketle yapılan içtihatlar, geliştirilen kurallar ve bunların uygulamadaki karşılıkları elbette zamana, şartlara ve imkanlara göre değişecektir**” anlayışı ile, AB böyle istiyor, Batı böyle istiyor, zamânın icâbıdır, çağın gereğidir gibi Allâhü Teâlâ'nın şiddetle yasak ettiği fuhşu, zinâyı, eşcinselliği, domuz etinin satışını serbes bırakmak; herkes dilediği gibi giyinip kuşanabilir diyerek edebi, hayâyı, utanma hissini kaldırarak karşı cinsin şehvî hislerini ve duygularını tahrik eden davranışları serbest bırakmak; her türlü şerr işlerin serbestce tezgahlandığı kafe ve benzerlerinin alabildiğine çoğalmasına göz yummak; insanlığın bugün ulaştığı noktada sahip olduğu imkanları, teknolojiyi, iletişimi,

¹⁸ -Zuhrûf, 36-37-38-39.

şehirleşmenin getirdiği insan ilişkilerini nasıl yok **sayabiliriz demek** gibi toplumları helâk eden her türlü davranışı serbet bırakmak, **ictihad nâmi altında**, zamâna, şartlara ve imkanlara göre midir? Halbuki böyle bir **ictihad veyâ fetvâ**, hem fâsid, hem de hükümsüz olduğundan ancak **Müftü Mâcin'** lerin (*hem kendilerini hem de kendilerinin fetvâsına uyan insanları felâkete sürükleyecek kimselerin*) vereceği bir fetvâ olduğu gibi, toplumların dînî ve ahlâkî yönden helâkine de sebep olur. Kur'ân-ı Kerîm'de ifade buyurulan ve peygamberlerinin tavsiyesine uymayan ümmetlerin helâk olup gittiği gibi.

Ondört asırdan beri âmmenin tasvibini kazanan ve Ehl-i sünnet ve'l-cemâat esâslarına tamâmen uygun olan Hakk mezheblerin fakih ve müctehidleri, kendi aralarında *-ilmî ihtisâslarına göre-* derecelere ayrılmış ve bu konu ile ilgili olarak her mezhepde, müctehidlerin derecelerini belirleyen **“Tabakât kitâbları”** yazılmıştır ki bunlardan **Hanefî fakihleri**, şu **yedi** kısma ayrılarak incelenirler:

1-Dinde ictihâd sâhibi olan mutlak müctehid.

İmâm A'zam Ebû Hanîfe, İmâm Mâlik, İmâm Şâfî, İmâm Ahmed ibn-i Hanbel *rahmetü'llâhi aleyhim* gibi.

2-Mezhepde müctehid.

İmâm Ebû Yûsuf, İmâm Muhammed Eş-Şeybânî, İmâm Züfer, İmâm Hasen ibn-i Ziyâd *rahmetü'llâhi aleyhim* gibi

3-Mes'elede müctehid.

Hassâf, Tahâvî, Ebu'l-Hasen Kerhî, Şemsü'l-Eimme Helvânî, Şemsü'l-Eimme Serahsî, Fâhru'l-İslâm Pezdevî, Kâdîhân, Burhânü'd-dîn Mahmûd Buhârî *rahmetü'llâhi aleyhim* gibi.

4-Tahric erbâbı (veyâ Ashâbı).

Ebû Bekr Cessâs, Ebû Bekr Râzî ve O'nun talebesi Ebû Abdi'llâh Cürçânî *rahmetü'llâhi aleyhim* gibi.¹⁹

5-Tercih erbâbı (veyâ ashâbı).

Muhtasar-i Kudûrî sâhibi Ebu'l-Huseyn Kudûrî, **Hidâye** sâhibi Şeyhü'l-İslâm Burhânü'd-dîn Merginânî, **Fethu'l-Kadir** sâhibi Kemâlü'd-dîn ibn-i Hümâm *rahmetü'llâhi aleyhim* gibi.

6-Temyîz ashâbı.

Kenz sâhibi Ebu'l-Berekât Hâfîzu'd-dîn Neseî, **Muhtar** sâhibi Ebu'l-Fazl Mecdü'd-dîn Mevlisî, **Vikâye** sâhibi Tâcû's-şerîa Mahmûd Buhârî, **Mecma'** sâhibi Muzafferu'd-dîn ibnû's-Sâatî *rahmetü'llâhi aleyhim* gibi.

7-Mukallid-i mahz (Sırf mukallid).

Hicrî sekizyüz târihlerinden sonra gelen Hanefî fakihlerinin çoğu, bu kısma dâhildir. Haskefî Alâü'd-dîn ve İbn-i Âbidîn *rahmetü'llâhi aleyhim* gibi

Şâfiî fakihleri de, şu dört kısma ayrılarak incelenirler.

1-Müstakil müctehid.

2-Müntesib müctehid.

3-Mezhebde müctehid.

4-Fetvâ veren müctehid.

Yüce İslâm Dîni'ndeki Fıkhî ve İlmî esaslar böyle olduğuna göre, **“bunlardan hareketle yapılan içtihatlar, geliştirilen kurallar ve bunların uygulamadaki karşılıkları elbette zamana, şartlara ve imkanlara göre değişecektir”** konularında ictihad

¹⁹ -**Tahrîc**, fıkıhda bir merhale ve bir hamle sayılmışsa da, bu merhale ve hamle sonraları durmuşdur. İşleyip devam etmemişdir.

yapabilecek müctehid veyâ müctehidler, bunlardan hangi gurubun usûl ve esaslarına göre ictihâd yapacaklardır?

Bunun için ictihâd yetki ve melesine sâhib olmayan kimselerin, dînî konuları, *-Ehl-i sünnet esâslarına aykırı olarak-* kendi anlayışlarına göre çözmeye kalkışmaları, büyük bir mes'ûliyyet gerektirir. Böyle bir kimse vereceği bir cevâbda, verdiği bir hükümde isâbet etse bile *-bilmeden cevâb vermiş olacağından-* yine mes'ûliyyetden kurtulamaz. Çünkü bir hadîs-i şerîfde, şöyle buyurulmuştur:

(أَجْرُكُمْ عَلَى الْفُتْيَا أَجْرُكُمْ عَلَى النَّارِ : Sizin ateşe atılmaya en cür'etkârınız, fetvâ'ya -ya'nî şer'î mes'elelere âit konularda cevâb vermeye- en ziyâde cür'et göstereninizdir).²⁰

Bu bakımdan dînî konular dışındaki bir çok mes'eleler hakkında bile, bilgi sâhibi olmadan gelişi güzel konuşmak veyâ davranmak, insanı çok zor ve gülünç durumlara düşürdüğü her zaman görülen hâdiselerdendir.

Bunun için âmmenin kabûlüne mazhâr olmuş olan müctehidlerden birisine tâbi' olarak amel etmek, ma'nevî mes'ûliyyetden kurtulmanın, İslâm birlik ve berâberliğinin te'mîninin tek çâresidir. Aksi takdirde *-herkes kendi anlayışına göre amel ederse-* dînin asliyyeti ve ulvî mâhiyeti kaybolmuş olur ki bu da büyük bir dalâlet ve zulmet içinde kalmanın sebebi olur..

Bu bakımdan zaman zaman meydana çıkacak olan ba'zı mes'elelerin, ba'zı hâdiselerin hükümlerini ta'yîn etmek husûsunda ta'kîb edilecek yol, daha önce gelip geçmiş olan ve bütün İslâm âleminin takdîr ve tasvîbini kazanmış bulunan müctehidlerden birisinin *-İmâm A'zam, İmâm Mâlik, İmâm şâfiî ve İmâm Ahmed ibn-i Hanbel rahmetü'llâhi aleyhim gibi-* ta'kîb etmiş olduğu esâs ve

²⁰ -Hukûk-ı İslâmiyye ve İstîlâhât-i Fıkhiyye Kâmûsu, C.1.ss.250. Ömer Nasûh Bilmen. Dârimi, Mukaddime, 20.

usûllere mürâceat ederek o mes'eleyi hâll ve ta'yîn etmektedir ki insanı, dünyevî ve uhrevî mutluluğa götüren en doğru yol da budur.

Kim ne derse desin övgülerle bitiremeyeceğimiz başarı ve hizmetlerinizi büyük bir takdirle karşıladığımız halde, dînî ve ahlâkî konulardaki inanç ve görüşlerinizi aslâ tasvib etmiyoruz. **Bu iş**, binbir güçlkle okutup yetiştirdiğimiz ve mesleğinin ehli yaptığımız bir çok gençlerimizi, İslâmî esaslara göre değil de, “*Benim parti zihniyetime uyum sağlamıyor, düşünceleri benim düşüncelerime uymuyor*” gibi düşüncelerle görevlerinden uzaklaştırıp âtil bir hâle getirdiğiniz gençlerin hâline benzemez. Yıllardan beri çeşitli baskılarla dîne karşı olanlar, bu dînin aslını bozamadıkları gibi onu ortadan da kaldıramamışlardır. Fakat sizin ve size yön veren ve Türkiye'nin bu günkü hâline gelmesine sebep olan yenilikçi, telfikçi, reformcu din adamı geçinen ve İngiliz siyaset adamı Edmond'un fikirlerini benimseyen ve onların masonik fikir ve inançlarını gerçekleştirmeye çalışan kimselerin zamanında bozulmaya başlamıştır ki telâfisi kolay kolay mümkün değildir.

Bunun için bu günlerde, bâtil inanç ve görüşleri kökünden kurutacak Sâsânî hükümdârı **Kubad**'ın oğlu **Nüşirevân-ı âdil** gibi²¹ bir kurtarıcıya veyâ ondan da daha kuvvetli inancı, cesâreti, adâleti ve kudreti ile Hazreti Muhammed *sallâ'llâhü aleyhi ve sellem*'in ve kırk kadar Ashâb-ı kirâm'ının önüne düşüp kılıcını çekerek “*Beni bilen bilir. Bilmeyen de bilsin ki ben Haddâb oğlu Ömer'im. Allâh*

²¹ -Nizâmü'l-mülk. Hasan Âlî Yücel Kılasikleri.

: **اللَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ آبْنَاءَهُمْ** (ط)

Kendilerine Kitâb verdiklerimiz, O'nu (o son Peygamberi) **öz oğulları gibi tanır**lar). (Bakara,146. En'âm,20. Şuarâ',196.) Âyet-i kerîme'sinde işâret edildiği gibi, âhir zaman peygamberi hakkındaki İslâmî bilgi ve haberleri kendisine mâl ederek sosyalizm'in ve komonizm'in temelini atan sahtekar, hîlebaz ve yalancı peygamber ateşperest **Mazdek**'in tüm oyunlarını ibtal edip âhir zaman peygamberi hakkındaki İslâmî doğruları hâkim kılmak için İran'ın Fars şehrinden çağırıldığı ilim adamı **Mâbed** ile el birliği ederek Mazdeki ve adamlarını tepesi üstü toprağa gömüp doğruyu hâkim kılmıştır.

birdir. Muhammed -aleyhi's-selâm- O'nun hakk Rasûlüdür” diyerek Rasûlü'llâh *aleyhi's-selâm*'ın ölüm haberini bekleyen ve İslâm Dîni'nin en büyük düşmanı olan Ebû Cehil ve arkadaşlarının karşısında, Haram-ı Şerîf'e gidip sâf sâf olup açıktan Tekbîr alarak namaz kıldıran bir Hazreti Ömer *radie'llâhü anh* gibi bir öndere, bir kurtarıcıya ihtiyacımız vardır..

Gelin, iş işten geçmeden, kuş kafesden uçmadan, elimizdeki imkân ve yetkiler gitmeden, *“Eyvah, aldanmışım, aldatılmışım demeden”* **bu işi biz yapalım**. Hem kendimizi, hem yanlış yollara bizi götürenleri, hem de yanlış yollara yöneltilen milyonlarca müslümanım diyen müslümanları, her Fâtiha-i şerîf'i okuduğumuzdaki **“Sırât-ı müstakîm”** yoluna, Ehl-i sünnet ve'l-cemâat yoluna yönlendirip kurtaralım ki hep birlikde, dünyevî ve uhrevî kurtuluşa erelim.

Kendi küçük ama tahrîbatı büyük olan **“Korona Virüsü”** nün ve ondan sonra görülüp aynı tahrîbatları yapan **“Hanta Virüsü”** nün tüm dünyâyı etkisi altına aldığı bu günlerde; kuvvetli kudretli olduklarını zannederek toplarının, tüfeklerinin, tanklarının, füzelerinin, uçaklarının, her türlü insansız harb araçlarının ve benzerlerinin işe yaramadığını görüp âciz kaldıklarını gören tüm dünya insanların Yaratana ilticâ edip duâyaya yöneldiği **bu günlerde**; hattâ en inat kâfirlerin bile başı dara geldiği için derinden derine yaratana ilticâ etmek ihtiyâcını duyduğu **bu günlerde**; milletce tevbe ve istiğfar edip Allâhü Teâlâ'dan afv ve mağfîret dilemeye ihtiyacımız olduğu **bu günlerde ve bu ortamda, gelin**, iş işten geçmeden, kuş kafesden uçmadan, elimizdeki imkân ve yetkiler gitmeden, *“Eyvah, aldanmışım, aldatılmışım demeden”* **bu işi biz yapalım**. Tevbe ve istiğfar ederek ve aşağıdaki âyet-i kerîme'de ifâde buyurulan emr-i ilâhiye uyarak, yeniden **Silm**'e (İslâm'a) girip Yüce Rabb'imize yönelelim ve O'nun hıfz-u himâyesini dileyelim ki hep birlikde, dünyevî ve uhrevî kurtuluşa erelim.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ادْخُلُوا فِي السِّلْمِ كَآفَّةً وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ
عَدُوٌّ مُّبِينٌ. فَإِنْ زَلَلْتُمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْكُمْ الْبَيِّنَاتُ فَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ.

“**Ey îmân edenler, hep birlikte silme** (yeniden İslâm’a, barışa, dünyâ ve âhîret selâmetine) **girin.** (Tevhîd esâslarına bağlı kâmil, olgun, iyi, takvâ ve ihlâs sâhibi birer müslümân olun. Ayıp ve kusurlardan uzak bulunun). **Şeytanın adımları ardına düşmeyin** (şeytânî yollara sapmayın, Deccâl’lerin, Tâğut’ların, Mücrim’lerin ve Bâtıl fikirlerinde isrâr edip büyüklük taslayanların peşinden gitmeyin). **Çünkü o (onlar), sizin için ap-açık bir düşmandır”.**

“**Size bunca açık deliller geldikten sonra yine kusur ederseniz** (silm’e girmekten, birlik ve berâberliğinizi koruyup olgun birer Müslüman olmaktan kaçarsanız), **iyi bilin ki muhakkak Allâh, Azîz’dir** (mutlak gâlibdir, hükmüne karşı gelinmez, dilediğini yapar ve emrini infâz eder) **ve Hakîm’dir** (her yaptığını bir hikmetle yapar)”.²²

2-“Eğer biz içtihatları değiştirmesek yani uygulamaya ilişkin kuralları, içinde bulunduğumuz şartlara göre sabit olan nasları uygun şekilde yenilemesek sadece kendi kendimizi kandırmış oluruz. İnsanlığın bugün ulaştığı noktada sahip olduğu imkanları, teknolojiyi, iletişimi, şehirleşmenin getirdiği insan ilişkilerini nasıl yok sayabiliriz” sözündeki **“içinde bulunduğumuz şartlara göre sabit olan nasları uygun şekilde yenilemesek”** ifâdesi, hem daha önceki ifâdeler ile çelişki ifâde etmekte, hem de *-sanki hâşâ Alâhü Teâlâ, geleceği bilmiyor gibi-* Allâhü Teâlâ’ya cehil isnad etmektedir ki işin en tehlikeli tarafı da budur. Çünkü, **nass**’lar aslâ değişmez ve değiştirilmesi de mümkün değildir. Bu şekildeki çalışmaların hepsi, Yüce İslâm Dîni’ni tahrîfe yönelik birer çalışmadır ki sonu dünyevî ve uhrevî birer felâketden başka bir şey’ değildir. Bunun için Allâhü Teâlâ, bu şekilde değişiklik yapmak isteyenleri önemle uyararak Kur’ân-ı Kerîm’inde şöyle buyurmaktadır:

²² -Bakara, 208- 209.

وَمَثَّ كَلِمَتٌ رَبِّكَ صِدْقًا وَعَدْلًا ۗ لَا مُبَدَّلَ لِكَلِمَاتِهِ ۗ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ.

“Rabb’inin sözü doğruluk ve adâlet bakımından tam kemâlindedir. O’nun kelimelerini (kânunlarını) değiştirici (hiçbir şey’ ve hiçbir kuvvet) yokdur. O, (dedikoduları) hakkıyla işiden, (küfr ve nifâk hâlinde olanları) kemâliyle bilendir”.²³

وَلَا مُبَدَّلَ لِكَلِمَاتِ اللَّهِ

“Allâh’ın kelimelerini (kânunlarını) değiştirebilecek (hiç bir ferd ve hiçbir kuvvet) yokdur”.²⁴

فَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا ۗ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللَّهِ تَحْوِيلًا.

“Sen Allâh’ın sünnetinde (kânununda) aslâ bir değişiklik bulamazsın. Sen Allâh’ın sünnetinde (kânununda) aslâ bir döneklık de bulamazsın”.²⁵

وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا.

“Allâh’ın sünnetinde (kâinâtı idâre etmek için koymuş olduğu kânunlarında) aslâ değişiklik (ve bir sapma) bulamazsın”.²⁶

Aynı şekilde, Yahûdî’lerin, aşağıdaki âyet-i kerîmedeki (رَاعِيَا :

Râinâ: *Bizi gözet, bize bak, biz de istifâde edelim*) yerine, (عَيْنٌ :

Ayin) harfinin kesresini biraz uzatarak *çobanımız* ma’nâsına gelen

(انظُرْنَا : **Râinâ**) demelerini şiddetle men etmiş, bunun yerine (انظُرْنَا :

Unzurnâ: *Bizi gözet, bize bak-* demelerini tavsiye ederek şöyle

buyurmuşdur:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقُولُوا رَاعِنَا وَقُولُوا انظُرْنَا وَاسْمَعُوا ۗ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ.

“Ey îmân edenler, (**Râinâ**) demeyin. (**Unzurnâ**) deyin, (söze iyi) kulak verin. Kâfir’ler için çok acıklı bir azâb vardır”.²⁷

²³ -En’âm, 115.

²⁴ -Enâm, 34.

²⁵ -Fâtür, 43.

²⁶ -Fetih, 23.

²⁷ -Bakara, 104.

3-İctihad ve fetva, Fıkıh Usûlü İlmi'ne göre ayrı ayrı kavramlardır. Zamânımızda, yukarıda ifâde edilen ictihad şartlarını kendisinde bulunduran bir kimse yoktur. Ancak kendisinin bir müctehid olduğunu zannederek hem kendisini hem toplumlari yanlış yollara sevk eden fâsid ictihad meraklısı “**Müftî mâcin’ler** : Halka hîle ta’lîm eden, hîle öğretren kimse” ler vardır.

Fıkıh Usûlü İlmi'ne göre müctehid olmayan bir müftînin fetvâ vermesi, bir takım usûl ve şartlara bağılıdır ki bunlara “**Resmî'l-müftî**” denir ki daha önce anlatıldığı gibi, şöyledir:

a-Bir mezhebin müessisi olan bir müctehide tâbi’ olan ve kendisine “**Tahrîc ashâbı**” denilen kuvvetli ilim sâhibi âlimler, bir mes’elenin hukmünü, tâbi’ olduğu mezheb sâhibi müctehidin rivâyet olunan ictihâdlarında bulamazsa, tâbi’ olduğu müctehidin usûl ve kâidelerini tatbîk ederek o mes’elenin şer’î hukmünü ta’yîne çalışır. Kendi nâmına ictihâd yapmaya kalkışmaz ve fetvâ vermeye de cür’et etmez.

b-Tahrîc ashâbından olmayan bir âlim veyâ müftî, tâbi’ olduğu mezhebdeki muhtar ve müftâbih olan hükümleri nakl ve hikâye ederek mes’elelerin şer’î hükümlerini cevâblandırmaya çalışır.

c-Bir mezhepte *-meselâ Hanefî mezhebinde-* bulunan bir müftî, kendisinden sorulan bir mes’elenin hukmünü, önce **İmâm A’zam rahmetü’llâhi aleyh**’in ictihâdını, *-Zâhiru’r-rivâye kitâbları denilen-* mu’teber ve tevâtüren menkûl olan kitâblardan arar, bulur. Onları nakl ve hikâye ederek cevâb verir.

İmâm A’zam *rahmetü’llâhi aleyh*’den rivâyet edilen bir cevâb bulamazsa, O’nun değerli talebelerinden olan **İmâm Ebû Yûsûf rahmetü’llâhi aleyh**’in kavlini arar. Onu hikâye ve nakl ederek cevâb verir. İmâm Ebû Yûsûf *rahmetü’llâhi aleyh*’in de bir kavlini bulamazsa, İmâm A’zam *rahmetü’llâhi aleyh*’in diğeri talebesi olan **İmâm Muhammed rahmetü’llâhi aleyh**’in kavlini arar. Onu nakl ve hikâye ederek cevâb verir.

Eğer bu üç imâmdan birinin kavli, *-asrın maslahatına ve delîlin kuvvetine mebni’-* ulemâ’ tarafından müftâbih görülmüş *-ya’ni*

tercih edilmiş- ise, ona göre fetvâ verir. Kendi re'y ve keyfine göre fetvâ vermez.

d-Bir müftünün, kendi mezhebine göre yazılmış bir fıkıh kitâbına mürâceât ederek hemen fetvâ vermesi câiz değildir. Çünkü bir mes'elenin hükmü, bir takım kayıd ve şartlar ile mukayyed olabilir. Mes'ûliyeti büyük olan bir hatâyâ düşmemek için ilgili diğer kitâblara da bakması lâzım gelir.

e-Bir müftî, râcih olan bir kavli arayıp bulmalı ve ona göre fetvâ vermelidir. Aksi takdirde râcih olan kavlin gayrisi ile fetvâ verirse, verdiği fetvâ helâl olmaz. Çünkü böyle bir hüküm veyâ fetvâ ile, hevâ ve hevese tâbi' olmuş olur. Böyle bir hevâ ve hevese ittibâ' etmek ise, **İcmâ'** ile haramdır.

f-Bir müftî, mâhir ve mütehasıs bir kimse olmalı ve kendisinden fetvâ vereceği kitâbın ulemâ' arasında mu'teber bir kitâb olduğuna muttali' bulunmalıdır.

g-Müctehid olmayan bir müftünün, mu'teber olmayan kitâblardan fetvâ vermesi veyâ verdiği bir fetvâyı *-aslî olmadığı hâlde-* İmâm A'zam, İmâm ebü Yûsûf ve İmâm Muhammed gibi bir müctehide isnâd etmesi, helâl olmaz.

h-Müctehid olmayan bir müftî, bir mes'ele hakkında, birbirine zıt kaviller görürse, en mu'teber kitâblar hangisi ise onlara mürâceât eder.

Meselâ, Hanefî mezhebinde olan bir müftî, böyle bir hâl vukûunda önce **-Bidâye, Muhtâr, Nikâye, Vikâye, Kenz, Muhtasar-ı Kudûrî, Mültekâ** gibi- mu'teber kitâblardaki kavilleri tercih eder. Sonra bunların şerhlerindeki kavilleri tercih eder. Daha sonra da fetvâ kitâblarındaki fetvâları tercih eder.

i-Müctehid olmayan bir müftî, bir mes'elenin hükmünü, mütekaddimîn ile müteahhirîn arasında ihtilâflı görürse, çok kere mütekaddimînin kavlini tercih eder.

ı-Müctehid olmayan bir müftî, sorulan bir mes'elenin hükmünü, mu'teber kitâblarda bulamazsa, kendisinden daha ehliyetli ve daha âlim kimseler ile müşâverede, ilmî mizâkerede bulunması lâzım gelir. Kendi re'yi ile fetvâ vermeye cür'et etmesi doğru bir davranış

olmaz. İcâbında “*Bilmiyorum*” demesi daha evlâ olur. Çünkü sorulan o mes’ele hakkındaki hükümleri bilmeden cevâb vermesi, - *isâbet etse bile*- dîn nâmına büyük bir cür’et olur ve mes’ûliyeti de büyük olur.

4-“Eğer biz içtihatları değiştirmezsek yani uygulamaya ilişkin kuralları, içinde bulunduğumuz şartlara göre sabit olan nasları uygun şekilde yenilemezsek sadece kendi kendimizi kandırmış oluruz” sözü, daha önce söylenen “**Naslar asla değişmeyecektir**” sözü ile çelişki hâlinededir ve Allâhü Teâlâ’ya cehil isnad etmektedir ki böyle bir tasarruf, dînen, insanın ve toplumların helâkine sebep olur. Bu şekildeki davranışların en güzel cevâbı, Bakara sûresi’nin 8-20.ci âyet-i kerîme’lerinde şöyle ifâde buyurulmuştur.

وَمَنْ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

“İnsanlardan ba’zıları da, kendileri îmân etmiş olmadıkları halde, -Allâh’a ve âhiret günü’ne inandık- der”.

“(Böyle söylemekle) Allâh’ı da, îmân edenleri de (gûyâ) aldatırlar. Halbuki onlar kendilerinden başkasını aldatmazlar da yine farkına varmazlar”.

“Onların kalblerinde bir maraz (hastalık) vardır. Allâh da (onların) marazlarını artırdı. Yalan söylemekte oldukları için de, onlara acıklı bir azâb vardır”.

“Kendilerine, -Yer (yüzün) de fesâd yapmayın- denildiği zaman, -Biz ancak islâh edicileriz- derler”.

“Gözünü aç. Onlar muhakkak ki fesâd’cıların ta kendileridir. Fakat farkında değildirler”.

“Onlara -insanların (müslimân’ların) inandığı gibi (siz de) inanın- denilince -Biz de mi o beyinsizlerin inandığı gibi inanacağız- derler. Dikkât et ki (asıl) beyinsizler hiç şübhesiz kendileridir. Fakat bilmezler”.

“Onlar îmân edenler ile buluştukları zaman -Biz de (sizin gibi) inandık- derler. Kendi şeytan’ları ile (hem fikir oldukları adamları ile) buluştukları zaman (onlarla başbaşa kaldıkları zaman) da -Emîn olun, biz sizinle berâberiz. Biz ancak (onlarla) istihzâ (alay) edicileriz- derler”.

“Allâh da onlarla istihzâ’ eder ve taşkınlıkları içinde serseri serseri dolaşmalarına mühlet verir”.

“Onlar öyle kimselerdir ki hidâyeti vererek dalâlet’i (doğru yolu bırakıp sapıklığı) satın almışlardır. Bu sûretle de onların alış-veriş’leri kendilerine bir kazanç sağlamamış ve hidâyet’i (doğru yolu) da bulamamışlardır”.

“Onların hâli, ateş yakan bir kimsenin hâli gibidir ki o (ateş) çevresindekileri aydınlatmaya başlayınca Allâh (da) ışıklarını giderip (söndürüp) kendilerini karanlıklar içinde, görmez (ve şaşkın) bir şekilde, bırakı vermiştir”.

“(Onlar, bu halleri ile) bir sürü sağırlar, bir sürü dilsizler, bir sürü körlerdir. Artık (Hakk’a) dönmezler”.

“Yâhud onların hâli, gökden boşanan yağmur (a tutulmuşun hâli) gibidir ki onda (o yağmurda) karanlıklar, gök gürültüsü ve şimşek çakışı vardır. Ölüm korkusu ile yıldırımlardan (korunmak için), parmaklarını kulaklarına tıkarlar. Allâh kâfir’leri (işte böyle) çep-çevre kuşatandır”.

“O şimşek (nerdeyse) hemen hemen gözlerini (n nûrunu) kapıp alverecek. Onları aydınlatınca (da onun ışığı) içinde yürürler. Başlarına karanlık çökünce de (bir odun kütüğü gibi) dikilip kalırlar. Allâh dileyeydi onların işitmelerini, gözlerini giderirdi (de kulaklarını sağır, gözlerini kör ederdi. Bu sûretle de hiç bir şey’i işitemez ve göremez olurlardı ki bu da Allâhü Teâlâ’nın rahmetinin ve lûtfunun münâfiklara tanıdığı bir fırsattır. Bu fırsattan faydalanıp kurtuluş imkânını da elden kaçırlırsa vay onların hâline). Şübhe yok ki Allâh, her şey’e hakkıyla kâdir’dir”.

5-Kadınlar ile ilgili sözler de yanlışdır. Eğer biz kendimizin müslüman olduğunu ve Allâhü Teâlâ'nın değişmez emir ve nehiyelerine göre hareket ettiğimizi söylüyorsak, neden, Allâhü Teâlâ'nın bu konu ilgili emir ve nehiyelerine göre konuşmuyoruz? Neden, Müslüman'ları tuzağa düşürüp yanlış yollara yönelten ve mukaddes aile yuvalarını tahrib edip yıkan provokatif olayların arkasındaki şeytânî oyunları hesâba katmadan, kadınlar hakkında yanlış kanunlar çıkarmaya heveslenip onların tuzağına düşüyoruz? Neden, varlığımızın temeli olan aile yuvalarımızı bozup tahrip etmeye yönelik İstanbul Sözleşmesi'ni imzalayıp yürürlüğe koyuyoruz.

Yoksa Kur'ân-ı Kerîm'e inandığımızı söylediğimiz halde ondan haberimiz mi yok? Allâhü Teâlâ, Kur'ân-ı Kerîm'inde, ilk önce kendi haklarına riâyet edilip edilmediği hakkında kendisinden korkulmasını; bundan sonra da **“Kelime-i Tevhîd'de olduğu gibi”**, Rasûlü ve Habîbi Hazreti Muhammed *sallâ'llâhü alyhi ve sellem*'in haklarına riâyet edilip edilmediği hakkında kendisinden korkulmasını; bundan sonra da, Nisâ' Sûresi'nin birinci âyet-i kerîmesinde ifâde buyurulduğu gibi, rahim sâhibesi kadınların ve onlar vâsıtasıyla elde edilen akrabaların haklarına riâyet edilip edilmediği hakkında kendisinden korkulması gerektiği hakkındaki emirlerinden haberimiz mi yok? Kadınlar hakkında böyle büyük bir şeref ve değer, Fıkıh Kitaplarında anlatıldığı halde, neden bunları göz önünde bulundurmadan bir takım provokatörlerin telkinlerine kapılarak yanlış teşhisler peşinde koşuyor ve yanlış kanunlar çıkarmaya çalışıyoruz? Yüce İslâm Dîni'nin kadınlara verdiği değeri ve onlar hakkında yapılması gerekli olan davranışları ifâde eden usûl ve kurallar, hangi sistem ve felsefede vardır?

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا
وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ ۗ إِنَّ اللَّهَ
كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا.

“Ey insanlar, sizi bir tek candan yaratan, ondan da yine onun zevcesini vucûde getiren, (biri diğerinden kopmuş bir çift meydana getiren) ve ikisinden de bir çok erkekler ve kadınlar türeten Rabb’iniz (e karşı gelmek) den korkun (sakının). (O’nun hukm-ü terbiyesine ve korumasına girin. Emirlerine muhâlefet etmekten sakının; azâbından, gazâbından korkun)”.

“**Kendisi** (nin adını öne sürmek suret) **ile** (birbirinizden bir şey’ ricâ’ ederken, Allâh aşkına, Allâh için, Allâh rızâsı için, senden şunu ricâ’ ederim, diye nâmına yemin verdiğiniz), **birbirinize dileklerde bulunduğunuz Allâh** (a isyân etmek) **den ve akrabalık** (bağlarını kırmak) **dan,** (o rahim sâhibesi kadınların hukukunu, haysiyet ve şerefini gözetmemekden ve onlar sebebi ile elde ettiğiniz akrabalık bağlarını kırmaktan) **korkun** (sakının). **Çünkü Allâh, sizin üzerinizde tam bir gözeticidir**”.²⁸

Rasûlü’llâh *aleyhi’s-selâm* da, hadîs-i şerîf’lerinde ve Vedâ’ Hutbesi’nde, şöyle buyurmuştur:

حَيْرَتُكُمْ خَيْرٌكُمْ لِأَهْلِيهِ.

“Sizin hayırlınız, ehli için hayırlı olanınızdır”.²⁹

“Kadınlara, ancak kerîm olanlar ikram eder, leim (alçak) olanlar da ihânet eder”.

“Cennet anaların ayakları altındadır”.

“Ey insanlar, kadınların haklarına riâyet etmenizi ve bu husûsda Allâh’dan korkmanızı tavsiye ederim. Siz onları Allâh’ın emâneti olarak aldınız. Allâh’ın kânunu ile izdivaç etdiniz. Onların nâmuslarını ve ismetlerini, Allâh adına söz vererek helâl edindiniz. Bunun için kadınlarınızın üzerinde sizin hakkınız, sizin üzerinizde de onların hakkı vardır”.

Sizin hoş görmediğiniz kimseleri evlerinize almamaları, kötü görülen hareketlerde bulunmamaları hakkınızdır. Eğer bunları

²⁸ -Nisâ’, 1.

²⁹ -Hak Dîni Kur’ân Dili Türkçe Tefsir, C.7.ss.5122. Elmalılı Hamdi Yazır.

yaparlarsa kendilerinden ayrılmanıza izin vardır. Eğer haklarınıza riâyet ederlerse onlara iyi bakmanız ve değerince giydirmeniz gerektir. Bu onların hakkıdır.

Onlara iyi sözle öğüt verin. Çünkü onlar sizin yardımcılarınızdır. Kendilerini size bağlamışlardır.

Kadınlar, kocalarının izni olmadan onun malından hiçbir şey'i başkasına vermeyeceklerdir. Erkekler de kadınlarını sayacaklardır.

6-“önüne gelen böyle çıkıp da kadınlarla ilgili, genç, yaşlı bunlarla ilgili ileri geri bu tür şeyleri konuşmalarının İslam'a getirdiği lekeyi, gölgeyi görmemezlikten gelemeyiz” sözü, müsbet bir ifâdede olduğundan gerekli dînî ve kanûnî tedbirleri alarak müsbet hizmetlerde bulunmak vazîfemizdir. Böyle bir vazîfe, i'tikad, ibâdet, ahlâk ve muâmelet yönünden Ehl-i sünnet ve'l-cemâat esaslarına uygun olarak yapılırsa, Allâhü Teâlâ'nın emir ve nehiyelerine uygun olur. Bu esâsa uymayan değişiklikler ise, dünyevî ve uhrevî bir azâb-ı ilâhî'den başka bir netîce doğurmaz.

Hangi kadın haklarından bahsediyorsunuz? Türistik bölgelerde, otellerde, Göreme'de ve benzeri yerlerde, onbeş ilâ yirmibeş yaşlarındaki gencecik kızlarımıza, birkaç kuruşluk dünyevî çıkarlarımız için fuhuş hayatı yaşatmak mı kadın hakları? Herkes dilediği gibi geyinip kuşanmakta serbesdir, diyerek kadınlarımızı gece hayatı elbiseleri ile sokaklara dökmek, televizyon ekranlarında göğüslerine, bacaklarına varıncaya kadar açıp teşhir etmek, karşı cinsin şehvî arzûlarını tahrik edecek bir duruma getirmek, her gün evlerimizin önünde, şurada, burada lise ve üniversite öğrencilerinin hiçbir kimseden çekilmeden sarmaş dolaş olup öpüşmelerini gördüğümüz halde, tedbir alıp men etmemek mi, kadın haklarını korumak? Televizyonlar ekranlarında apaçık fuhuş reklamları yapmak ve yaptırmak mı, kadın haklarını korumak?

Allâhü Teâlâ'nın, "**Mü'min erkeklere söyle: Gözlerini (haramdan) sakınsınlar ve ırzlarını korusunlar. Bu, kendileri için daha temizdir. Şübhesiz ki Allâh, ne yaparlarsa hakkıye haberdardır".**

"Mü'min kadınlara da söyle: Gözlerini (haramdan) sakınsınlar ve ırzlarını korusunlar. Zînetlerini (baş, kulak, boyun, göğüs, bâzû, kol ve ayak gibi zînet yerlerini) açmasınlar. Bunlardan görünen kısmı (yüzler, eller ve ayaklar) müstesnâ. Baş örtülerini yakalarının üstünü (kaplayacak bir şekilde) koysunlar.

Zînet (mahal) lerini, (ancak) kendi kocalarına, yâhud kendi babalarına, yâhud kocalarının babalarına, yâhud kendi oğullarına, yâhud kocalarının oğullarına, yâhud kendi birâderlerine, yâhud kendi birâderlerinin oğullarına, yâhud kız kardeşlerinin oğullarına, yâhud kendi kadınlara (Mü'min kadınlara, -Müslimân olmayan kadınlar mâ'nen erkek hukmünde olduğundan Müslimân olmayan kadınlar hâriç-), yâhud kendi ellerinin mâlik olduğu câriyelerine (erkek köle hâriç), yâhud erkeklikden kesilmiş hizmetçilerine, yâhud henüz kadınların gizli yerlerine muttali' olmayan çocuklara karşı, tesettürlü olmayabilirler.

Gizleyecekleri zînetleri bilinsin diye ayaklarını da vurmasınlar.

Hepiniz Allâh'a tevbe edin ey Mü'min'ler. Tâki korkduğunuzdan emîn, umduğunuza nâil olasınız".³⁰

şeklindeki emir ve nehiyelerini, “**Eğer biz içtihatları değiştirmesek yani uygulamaya ilişkin kuralları, içinde bulunduğumuz şartlara göre sabit olan nasları uygun şekilde yenilemesek sadece kendi kendimizi kandırılmış oluruz**” gibi masonik düşünceler ile, Allâhü Teâlâ'nın emir ve nehiyelerini bırakarak veyâ değiştirerek veyâ gazeteci bir kadının tesettür tavsiyesine uyarak deve hörgücüne benzer bir tesettür şekli ile örtmek mi, kadın haklarına riâyet etmek?

Kıyası, demokrasî, lâiklik, hoş görü, insan hakları gibi Batının İslâm dışı sistemlerini hayâta geçirip asırlardan beri en büyük ve en kutsal özelliklerimizin başında gelen edebi, hayâyı, utanma hissini, büyüklere saygı, küçüklere sevgi duygusunu, insan ve aile şerefini

³⁰ -Nür, 30-31.

ayaklar altına alarak bunların aksini yapmak mı kadın haklarını korumak?

NETİCE

Sayın Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan,

وَلَنْ تَرْضَىٰ عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ^ط

:Ne Yahûdî'ler, ne Hristiyan'lar, *-Sen onların dînine (milletine) uyuncaya kadar-, senden (aslâ) hoşnûd olmaz (lar)*".³¹.

لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَدَاوَةً لِّلَّذِينَ آمَنُوا الْيَهُودَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا^ح

“İnsanların, îmân edenlere düşmanlık etmeleri bakımından en şiddetlisi, and olsun ki Yahûdî'ler ile Allâh'a eş koşan müşrikleri bulacaksınız”.³²

Âyet-i kerîme'lerinde ve benzeri âyet-i kerîme'lerde ifâde buyurulan İslâm Dîni'nin ve O'nun mensûbu Müslümân'ların en şiddetli düşmanı olan Yahûdî'lerin; Yahûdî olmayanları da mason yapmak sûretiyle kendi mel'un emellerine hizmet ettiren Siyonist'lerin ve onların yolundan gitmeye çalışan akıl ve îmân fukârası müslüman geçinen fesadçıların yolunu terk edip **tevbe** ve **istiğfar** ederek hakîkî Ehl-i sünnet ve'l-cemâat esâsları yoluna dönmek, hayır ile şer yollarından birisini tercih etmekte muhayyer olan mükellef bir kimsenin, ruhlar âlemindeki **Ahd-i misak**'ına sâdik kalarak elde edeceği, en akıllı bir netîcedir

Bunun için, **“Zamânın değişmesi ile ahkâmın değişmesi”** konusunun, **“ahkâm-ı külliyye aykırı olmamak şartı ile”** kaydını, hem doğru, hem iyi anlayarak etrâfını saran fesad çemberini uyar ve gerekirse uzaklaştır. Hem kendini, hem de senin sözlerini ve gidişâtını örnek alan milyonlarca gâfil müslümanı, beynamazın mâzereti gibi şeytânî bir inanış ve tatbikat şekline göre tuzağa düşürüp yanlış yollara götürme. Çünkü **beynamaza** *“Niçin namaz*

³¹ -Bakara, 120.

³² -Mâide, 82.

kılmıyorsun?” denilince, Kur’ân’da (لا تُعْرَبُوا الصَّلَاةَ :Namaza yaklaşmayın)³³ buyuruluyor da ondan, demiş. Peki ama onun devamında (وَأَشْمُ شَكَارَى :Siz sarhoşken) ifâdesi var, denilince de, işte orası benim işime gelmiyor! Demiş ki böyle bir ifâde, kuvvetli, akıllı olduklarını ve her şey’i güzel yaptıklarını iddiâ eden akıl ve îmân fukarası Yahûdî uşakları masonların şirk, nifak ve fesad ifâde eden inanç ve yaşayış şekilleridir.

Eğer siz de böyle bir şirk, nifak, fesad içinde iseniz ve aynı yolu benimsiyorsanız, yaptırdığınız o güzelim câmilerin hayrini ve sevabını, şu âyet-i kerîme’nin ifâdesine göre, göremezsiniz.

مَا كَانَ لِلْمُشْرِكِينَ أَنْ يَعْمُرُوا مَسَاجِدَ اللَّهِ شَاهِدِينَ عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ بِالْكُفْرِ أُولَٰئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ وَفِي النَّارِ هُمْ خَالِدُونَ.

“Allâh’a eş koşanların, kendi küfürlerine bizzât kendileri şâhid iken Allâh’ın mescidlerini i’râr etmelerine (ehliyetleri) yoktur. Onların (hayır nâmına) bütün yaptıkları boşa gitmiştir ve onlar ateşle ebedî kalıcıdır.”³⁴

Eğer böyle bir şirk, nifak ve fesad içinde değil iseniz, yaptırdığınız o güzelim câmilerin hayrine ve sevâbına; diğer yaptığınız ve yaptırdığınız işlerin büyük mükâfâtına; kim ne derse desin övgülerle bitiremeyeceğimiz başarı ve hizmetlerinizin karşılığına, şu âyeti kerîme’de ifâde buyurulduğu gibi, en güzel bir şekilde nâil olursunuz.

إِنَّمَا يَعْمُرُ مَسَاجِدَ اللَّهِ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ وَمِمَّا يَخْشَى اللَّهَ فَإِنَّهُ فِي عَيْنِ اللَّهِ حَسْبَىٰ وَإِلَيْكَ أَنْ يَكُونُوا مِنَ الْمُهْتَدِينَ.

"Allâh’ın mescidlerini ancak Allâh’a ve âhîret gününe îmân eden, namazı dosdoğru kılan, zekâtı veren ve Allâh’dan

³³ -Nisâ’, 43.

³⁴ -Tevbe,17.

başkasından korkmayan kimseler i'mâr eder. İşte doğru yola ermişlerden olmaları umulanlar bunlardır".³⁵

Şübhesiz ki kâinatta **en büyük hâdis**e, âlemlerin efendisi Hazreti Muhammed *sallâ'llâhü aleyhi ve sellem*'in, “لَوْلَاكَ لَوْلَاكَ لَمَا خَلَقْتُ” *al-âfâk*: (Habîbim)! Sen olmasaydın, sen olmasaydın eflâki (yerleri gökleri -âlemleri-) yaratmazdım. Ya'nî bilinmek için seni yaratmasaydım, bilinmek için seni yaratmasaydım yerleri gökleri -âlemleri- yaratmazdım”³⁶ kudsî hadisinde belirtildiği üzere, **rûhunun** yaratılıp **âlemlere rahmet** vesilesi olarak Levh-ı mahfûz'a “لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ” **Lâ ilâhe illâ'llâh, Muhammedü'r-Rasûlü'llâh**” olarak yazılması **hâdisesi**'dir.

En son ve en büyük bir peygamber olarak âlemlere rahmet, inse ve cinne peygamber olarak gönderilmesi; Mi'râc'da Sidretü'l-müntehâ'ya varınca kâinâtın künhüne vâkıf olarak Cennet ve Cehennem'in temâşâ etdirilmesi ve Sidretü'l-müntehâ'dan ötede hiçbir mahlûka nasîb olmayan yüce bir makâma yükseltilmesi, Mescid-i Aksâ'da Mi'râc'a çıkarken ve Mi'rac'dan dönerken tüm peygamberlerin tecessüm eden rûhlarına imâm olup namaz kıldırması, mahşerin en sıkıntılı bir zamânında Makâm-ı mahmûd'a (*en büyük şefâat makâmına*) sâhib olması gibi hâdiseler de, **bu büyük ve eşsiz şerefli hâdis**e'nin birer uzantısıdır. Ne mutlu bizlere ki *kıymetini bilirsek*, böyle bir peygamberin ümmeti olmuşuz.

Çünkü, “**Hilkat ağacı**”nın çekirdeği O'dur. Eğer Kâdir-i Zü'l-Celâl, bilinmek için, “**Ma'rifetü'llâh** için”, O'nun yaratılışını; âlemlere rahmet, inse ve cinne en son peygamber olarak gönderilmesini takdîr etmemiş olsaydı, kâinatda, hiçbir şey

³⁵ -Tevbe,18.

³⁶ -Hak Dini Kur'an Dili Türkçe Tefsîr,C.7.ss.4937 .Elmalılı M.H.Yazır. Ed-Dürrü'l-Mensur.C.1.s.142. Müstedrek. C.2.s.671.

olmadığı gibi **halifelik vasfına namzet insan** da olmayacaktı. Dolayısıyla imtihan dünyasının kapısı da açılmayacak, bunun neticesi olarak Cennet ve Cehennem hayâtı da olmayacaktı.

Bunun için, eğer Ehl-i sünnet ve'l-cemâat esaslarına göre iyi bir kurtarıcı olmak istiyorsan, Yaratan Rabb'ini iyi tanı ve O'na iyi kulluk yap ki **-O senden râzı, sen O'ndan râzı olarak-** imtihan-ı ilâhî'yi kazanmış olasın.

(فَاعْتَبِرُوا يَا أُولِيَ الْأَبْصَارِ) :**İşte, ey akıl ve basîret sâhibleri, siz (bundan) ibret alın (ve Hakk'a) yönelin**³⁷.

“(Dünyâda ve âhiretde) **selâm** (ve selâmet), **doğruya** (Hakk'a ve hakîkâte) **tâbi' olanlardır**”.³⁸

Ali Celâleddin Karakılıç

03-04-2020

³⁷ -*Haşr*, 2.

³⁸ -*Tâ-Hâ*, 4.